

Innehåll

Sammanfattande analys	3
Nämndens arbete under året	4
Förbättra välfärden och kommunala verksamheter	7
Ge alla barn och unga en bra start i livet.....	7
Minskade barngrupper - barnomsorgsgarantin	9
Skolbarnsomsorg	9
Särskola	10
Mötesplatser och kultur för barn och unga	10
Uppsökande och förebyggande arbete	12
Sommarkollo.....	14
Ökad livskvalitet för äldre.....	15
Livskvalitet	17
Utveckling av anhörigstödet	17
Utbildningsgrad hos medarbetarna	18
Förbättringar för personer med funktionshinder	18
De mest utsatta	20
Uppsökande av hemlösa och psykiskt funktionshindrade	22
Rörligt team	23
Medarbetarna.....	23
Personal och kompetensförsörjning	24
Arbetsmiljöarbetet	25
Bygga bostäder och utveckla Stockholm	25
Bostäder som alla kan efterfråga	25
Stärkt näringsliv och arbetsmarknad	26
Insatser för långtidsarbetslösa	26
Insatser för ungdomar	26
Företagskontakter	27
Ett hållbart trafiksystem	28
Framkomlighet	28
Miljöbilar och miljöbränsle	29
Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad	29
Internt miljöarbete	29
Agenda 21	30

Bryta segregationen och fördjupa demokratin	31
Ökad integration	31
Åtgärder mot segregation	31
Egen försörjning för flyktingar	32
Minskat ekonomiskt bistånd	32
Medborgarnas delaktighet	34
Möjlighet till insyn och deltagande	34
Kultur och föreningsliv	36
Konsumentvägledning	37
Stadsdelsförnyelse.....	38
Jämställdhet och mångfald	38
Ta ansvar för ekonomin	40
Ekonomiskt utfall i sammanfattning	40
Justerad budget	40
Budgetutfall med kommentarer	41
Tertialrapporter	42
Resultaträkning	43
Balansräkning	44
Ombudgetering	44
Resultatenheter	45
Redovisning per verksamhetsområde	45
Nämnd och gemensam administration	46
Stadsmiljö	47
Individ och familjeomsorg med socialpsykiatri	48
Flyktingmottagande	49
Ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsinsatser	50
Förskola och skola	51
Äldreomsorg	52
Omsorg om funktionshindrade	54
Fritid, kultur och konsument	55
Övrig verksamhet - stadsdelsförnyelse	56
Redovisning av genomförda upphandlingar	56
Internkontroll	57

Bilagor i separat dokument

Sammanfattande analys av nämndens verksamhet och ekonomiska utfall

Det ekonomiska utfallet visar ett överskott om 6,6 miljoner kronor. Utfallet för anslag 1 är plus 8,8 miljoner kronor och för anslag 2 minus 2,2 miljoner kronor. Flertalet enheter visar ett positivt eller balanserat utfall. Förvaltningen bedömer att nämndens generella åtaganden är uppfyllda.

Förbättra välfärden och våra verksamheter

Barn och unga: För att minska barngruppernas storlek och för att klara den ökande efterfrågan på platser har utbyggnaden av avdelningar inom förskolan fortsatt. Barnomsorgsgarantin har kunnat hållas under hela året. Inom skolan har beslutats om och genomförts upprustning av flera skollokaler under 2005.

För ungdomar utvecklas fritidsgården i Farsta Centrum till en attraktiv mötesplats.

Äldre: Edö äldreboende och gruppboendet Korallen övergick i början av året till att drivas i egen regi. Brukarenkäter som genomförts inom såväl den egna som entreprenaddriven hemtjänst visar att kvalitén i verksamheten har ökat. Brukarna är nöjda med den hjälp som ges.

Funktionshinder: En ny gruppbostad har startats i Farsta Strand och en i Hökarängen. Arbetet pågår med att starta ytterligare två gruppbostäder. Totalt har 11 personer kunnat flytta in under året.

De mest utsatta: Efter flera år med underskott inom Individ- och familjeomsorgens barn- och ungdomsenhet går verksamheten nu ihop. Ett omfattande arbete med att se över kostnader och utveckla verksamheten har bidragit till det goda resultatet. Detta har kunna ske samtidigt som enheten haft ett ökat antal ärenden och utredningar av barn som far illa.

Medarbetarna: Arbetet med att ytterligare minska sjukfrånvaron har gett resultat med 0,4 %. Ett stort antal projekt drivs med medel från stadens kompetensfond, i syfte att bland annat utveckla medarbetarnas professionalitet.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

Stadsdelsnämnden har fattat beslut om flera projekt inom stadsdelsförnyelsen. På olika sätt bidrar projekten till att skapa en mer attraktiv stadsdel att bo och leva i. Förvaltningen deltar i de planprocesser som pågår kring nybyggnationen i Farsta. Stadsdelsnämnden har ställt sig positiv till flera nybyggnadsplaner.

Stockholm, en ekologiskt hållbar storstad

Förvaltningen har ett upparbetat Agenda 21-arbete, med bland annat miljöombud på alla enheter. Därutöver har två projekt startats med stöd av stadens miljömiljard. I vårt externa miljöarbete ges berörda medborgare möjlighet att delta.

Bryta segregationen och fördjupa demokratin:

Under 2005 har antalet hushåll som fått försörjningsstöd minskat något. Arbetsforum ger stöd och hjälp till arbetssökande.

Förvaltningen har arbetat för att stärka dialogen med medborgarna. Detta har bland annat skett genom nämndens särskilda temamöten och i stadsdelsförnyelsearbetet. Både den interna och externa informationen har utvecklats under året.

Ta ansvar för ekonomin

Det ekonomiska utfallet visar ett överskott om 14,7 miljoner kronor. Av dessa är 8,1 miljoner kronor medel för utbyggnad av gruppbofästigheter och förskolor som ännu inte har förbrukats. Dessa begärs ombudgeteras till 2006. Med hänsyn taget till detta visar anslag 1 plus 8,8 miljoner kronor och anslag 2 minus 2,2, ett totalt överskott med 6,6 miljoner kronor.

Flertalet enheter visar ett positivt eller balanserat utfall. Resultatet är bättre än prognoserna i tertialrapporterna. Främst är förvaltningens intäkter högre än beräknat. Prognosen för anslag 2 stämmer väl med utfallet. Skolornas resultatenheter, förvaltningens administration, individ och familjeomsorgen och omsorgen om funktionshindrade har ett bättre resultat än förväntat.

Den ekonomiska kontrollen och uppföljningen har fungerat väl under 2005. Många av förvaltningens enheter har genomfört effektiviseringar och besparingsåtgärder som gett resultat. Resultatenheterna har minskat resultatfonden från 7,1 till 5,9 miljoner kronor. Samtliga resultatenheter har dock med sig positiva saldon till 2006.

Nämndens arbete under året

Nämndens sammansättning

Under 2005 har Farsta stadsdelsnämnd haft följande sammansättning:

Tomas Rudin (s)	ordf.	Inga Näslund (s)	ersättare
Madeleine Sjöstedt (fp)	vice ordf.	Anita Fehrström (s)	ersättare
Godfrey Etyang (s)	ledamot	Harry Wikner (s)	ersättare
Lilian Falkbäck (s)	ledamot	Karl-Erik Hammerin (s)	ersättare
Gunnar Sandell (s)	ledamot	Britt-Marie Wahlin (s)	ersättare
Nanna Wikholm (s)	ledamot	Ola Karlsson (v)	ersättare
Inger Stark (v)	ledamot	Agnes Thörnblom (mp)	ersättare
Pekka Koskenvoima (mp)	ledamot	Arne Fredholm (m)	ersättare
Birgitta Holm (m)	ledamot	Eva Gottfridsdotter-Nilsson (m)	
Lennart Isacson (m)	ledamot	t. 24/1	ersättare
Eva Gottfridsdotter-Nilsson		Peter Lindén (m)	ersättare
(m) fr. 24/1	ledamot	Peter Lundberg (m) fr. 24/1	ersättare
Inga-Lill Persson (fp)	ledamot	Vladan Bošković (fp)	ersättare
Bertil Fredriksson (kd)	ledamot	Christina Becker (fp)	ersättare
		Peter Molin (kd)	ersättare

Nämnden har under verksamhetsåret genomfört tolv protokollförda sammanträden. Dessa har ägt rum i hörsalen i SISAB:s lokaler, Lingvägen 123, Enskede. Där finns plats för ett nittiotal åhörare. Sammanträdena har beivrats av i genomsnitt femton personer från allmänheten.

Sammanträdena har varit öppna för allmänheten. De har föregåtts av en informations- och frågestund, där allmänheten haft möjlighet att ställa frågor till nämnden, om ärenden på dagordningen och om annat som känts angeläget. För frågestunden anslås minst en timme före varje sammanträde. Åtta gånger har föredragshållare anlitats, utifrån, eller från förvaltningen, för att under frågestunden informera i något viktigt aktuellt ämne med anknytning till nämndens verksamhetsområde.

Exempel på viktiga ärenden som behandlats

Förutom de årligen återkommande ärenden som rört budget, verksamhetsplan, tertial-rapporter och bokslut samt de insatser inom Stadsdelsförnyelsen som nämnden fattat beslut om och som omnämns på annan plats i verksamhetsberättelsen (*bilaga*), har följande ärenden behandlats:

2005-01-27

- Genomförandebeslut angående ombyggnad av Fagersjöskolan.
- Magelungen och Ekopark syd – ansökan om medel ur Stockholms miljömiljard.

2005-02-24

- Remiss om översyn av socialtjänstnämnden.

2005-03-17

- Mottagande av barn från annat land – remiss.
- Arbetsplatsförlagd introduktion av nyanlända flyktingar – remiss.
- Svar på remiss om våld mot äldre kvinnor.
- Internkontroll 2005 inom Farsta stadsdelsnämnd.
- Äldreomsorgsinspektörernas granskning av äldreomsorgen i Farsta 2004.
- Programsamråd för bussdepå vid Majrovägen i Gubbängen – remiss.

2005-04-20

- Remiss av förslag till detaljplan för kvarteret Träspånet m.m. i stadsdelen Gubbängen.
- Remiss av förslag till detaljplan för kvarteret Domaren 1 i stadsdelen Svedmyra.
- Programsamråd – Områden för nya bostäder i Hökarängen och norra Farsta.
- Konsumentpolitiskt handlingsprogram – remiss.
- Barn med behov av särskilt stöd – remiss.
- Näridrottsplats på Gubbängsfältet – ett samarbetsprojekt.

2005-05-17

- Remiss av förslag till detaljplan för område vid Kvickenstorpsskolan i stadsdelen Farsta.
- Remiss av förslag till detaljplan för fastigheten Perstorp 3 m.m. i stadsdelen Farsta.
- Yttrande över revisorernas årsrapport för Farsta stadsdelsnämnd år 2004.

2005-06-16

- Remiss av förslag till detaljplan för del av Farsta 2:1 m.m. vid Ågesta Broväg i stadsdelarna Larsboda och Farsta.
- Remiss av förslag till detaljplan för delar av Gubbängen 1:1 och Limkakan 3 m.m. i stadsdelen Gubbängen.
- Remiss av förslag till detaljplan för kvarteret Teodoliten m.m. i stadsdelen Fagersjö.
- Remiss angående översyn av resursfördelningssystem för socialpsykiatri.

2005-08-25

- ”Gränslös utmaning – alkoholpolitik i ny tid” – remiss.
- Remiss angående översyn av resursfördelningssystem för omsorg om personer med funktionshinder.
- Resursfördelningsmodell för handläggning av ekonomiskt bistånd samt arbetsmarknadsåtgärder – remiss.
- Remiss angående Stockholms stads handlingsprogram för skydd mot olyckor.
- Inriktningsbeslut angående renovering och ombyggnad av Hökarängsskolan.

2005-09-22

- Svar på remiss angående rapporten ”Det blågula glashuset – strukturell diskriminering i Sverige” (SOU 2005:56)
- Stockholms stads förslag till äldreomsorgsplan för åren 2006-2010 – remiss.

2005-10-27

- Remiss av förslag till detaljplan för ny bussdepå vid Målkurvan i Gubbängen.
- Stockholms stads brottsförebyggande program – remiss.
- Vuxenutbildningslag (Ds 2005:33) – remiss.

2004-11-24

- Förslag till fortsatt inriktning för Högdalstopparna – remiss.
- Upprättande av en ny förskola vid Larsbodafältet, kvarteret Tärnö 1 – inriktningsärende.
- Yttrande till länsstyrelsen med anledning av tillsyn av Farsta sjukhem.

2005-12-15

- Remiss av förslag till detaljplan för del av fastigheten Farsta 2:1 vid Värmlandsvägen.
- Upprättande av en ny förskola vid Stora Sköndal – inriktningsärende.
- Upprättande av en ny förskola i kv. Mätstickan 2, Fagersjö – inriktningsärende.
- Ramavtalsupphandling av vård för barn, ungdomar och familjer.

Sociala delegationen

Ärenden som rör enskilda personer avgörs i flertalet fall i den sociala delegationen, det utskott som inrättats av nämnden och tillagts beslutanderätt i dessa frågor. Delegationen har under verksamhetsåret bestått av fem ledamöter och fyra ersättare:

Lilian Falkbäck (s)	ordförande	Inga Näslund (s)	ersättare
Inga-Lill Persson (fp)	vice ordförande	Karl-Erik Hammerin (s)	ersättare
Inger Stark (v)	ledamot	Bertil Fredriksson (kd)	ersättare
Peter Lindén (m) fr 18/2	ledamot	Arne Fredholm (m) fr. 18/2	ersättare
Britt-Marie Wahlin (s)	ledamot		

Delegationen har under 2004 genomfört 22 protokollförda sammanträden.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

Ge alla barn och unga en bra start i livet

Uppfyllelse av mål och åtaganden

Nämndens inriktningsmål rör:

- barns möjligheter till utveckling och lärande
- storleken på barngrupper i förskolan
- fler elever som uppnått kunskapsmålen
- ökat inflytande för barn, ungdomar och föräldrar
- stärkt fysisk och psykisk elevhälsa
- mötesplatser med stimulerande utbud
- professionella kulturopplevelser
- minskad alkohol- och droganvändning

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- fler barnomsorgsplatser
- åtgärdsprogram för barn/elever med behov av särskilt stöd
- ökade baskunskaper och utvecklad undervisning i bl.a. teknik
- sommarkollo för alla 9-16-åringar
- fysiska aktiviteter
- kreativa och drogfria fritidsmiljöer
- uppsökande/förebyggande fältarbete
- kulturplan för barn och ungdom
- matkvalitet
- samverkan

Förvaltningen bedömer att åtagandena är helt eller delvis uppfyllda. Vilka insatser som gjorts och resultaten av dessa framgår under nedanstående rubriker.

*Andelen elever med behörighet till gymnasiet**

	2005	2004	2003	2002	2001
Farsta**	84,9	86,2	82,7	88,6	86,5
Hela staden	88,4	89,1	89,3	88,3	87,8

*godkända avgångsbetyg år 9 i svenska, engelska och matematik

** Gubbängsskolan, Hökarängsskolan och Kvickentorpsskolan

Som framgår av tabellen har betygsgenomsnittet varierat, både för staden som helhet och för Farsta. Inom stadsdelen är variationen också stor mellan skolorna (*se bilaga*). Andelen lärare med formell kompetens uppgår 2005 till 96%.

Flera skolor har upprustats/byggt om under året. Fagersjöskolan har totalrenoverats för effektivare utnyttjande, i Kvickentorpsskolan har NO-salar och bibliotek byggts om och i Gubbängsskolan har bl.a. aulan rustats upp. Tallkrogens skola och Mage-lungsskolan har byggts om för att inrymma nya förskolelokaler.

Brukarundersökning - brukarinflytande

Den stora brukarundersökning som USK (utrednings- och statistikkontoret) genomförde under vårterminen 2005, visade att 88 % av föräldrarna i skolor 3, 6 och 9 var "mycket nöjda" eller "ganska nöjda" med skolans arbete i stort och med sina möjligheter till insyn, inflytande och delaktighet.

De flesta förskolor har ett föräldraråd. I skolan sker föräldrarnas medverkan i det direkta skolarbetet oftast genom att de deltar som en resurs vid idrottsdagar, lägerskolor, temadagar och utflykter.

Andra former är skolornas samarbete med föräldraföreningen, anordnande av föräldra- och klassombudsmöten, utvecklingssamtal, öppet hus och att bjuda in föräldrar till föreläsningar på skolan eller till elevers redovisningar.

Tillsammans med föräldrar och elever upprättar alla skolor åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Skolorna har fört en aktiv dialog om vikten av att ha tydliga, utvärderingsbara, överblickbara mål och adekvata åtgärder i åtgärdsprogrammet. Ungdomars inflytande beskrivs på sid. 9.

Skolbiblioteken

Med stöd av medel från stadsdelsförnyelsen har det gjorts en rejäl satsning på att upprusta och utveckla Farstas skolbibliotek. På varje skola har bildats arbetsgrupper, där personal, elever och föräldrar tillsammans utarbetat planer för skolbibliotekens upprustning och utveckling. Därutöver har ett samarbete etablerats med utbildningsförvaltningens skolbibliotekskonsulenter.

Åtgärder med anledning av klagomål

Brukarrådet Odlarängens vänner bildades 2004 på initiativ av Fritid Tallkrogen efter att många klagomål hade inkommit om det dåliga lekmaterialutbudet i parkleken. Rådet har under året arbetat vidare med frågan vilket utmynnade i en ansökan om medel inom stadsdelsförnyelsens ram till upprustning av utemiljön. Programhandlingar har tagits fram i samråd med brukarrådet, hyresgästföreningen i området, lokala föreningar, skolan och tjänstemän på stadsdelsförvaltningen. Ombyggnaden av parkleken sker under 2006.

Klagomål har under de senaste åren kommit från både boende och ungdomar över den oroliga situationen på gator och torg i Farsta strand. Den nuvarande fritidsgården 22:an på Brunskogsbacken 22 är belägen i ett hyreshus och kan av den anledningen inte hålla öppet fredagar och lördagar då problemen har varit som störst. Insatser av polis, fältassistenter, föräldrar och fritidsgårdspersonal har skapat en lugnare miljö i området men faktum kvarstår att ungdomarna inte haft något ställe att samlas på under fredagar och lördagar då problemen har varit som störst. Inom ramen för stadsdelsförnyelsen har förvaltningen tillsammans med en ungdomsgrupp och Fastighets- och Saluhallskontoret, tagit fram ett förslag på en ny fritidsgård i Farsta strand, som en tillbyggnad till parkleken Forsängen.

Klagomål har tidigare år inkommit kring att ingen parklek i Farsta haft öppet under juli månad. Till sommaren 2005 renoverades plaskdammen i Farstaängens parklek som också för första gången på många år höll öppet under sommarmånaderna till många boendes glädje.

Projekt, samtliga inom kompetensfonden (redovisade i sdn jan. 2006)

- *Farstaskolan*, ett samarbetsprojekt mellan Lärarhögskolan i Stockholm, Farsta förskolor och grundskolor samt Farsta gymnasium
- *NTA-Naturvetenskap och teknik för alla*, en modell för arbetslags- och skolutveckling inom naturvetenskap och teknik
- *SPITS- Stockholms pedagogiska IT-satsning*
- *Kultur och estetik i lärandet*, estetiska lärprocesser som ett medel för skolutveckling
- *Naturskolan*, samfinansierat med Länsstyrelsen
- *Farstarektorerna*, om att profilera och marknadsföra stadsdelens skolor
- *First LEGO-league*, robotbygge för att uppmuntra intresset för teknik och naturvetenskap

Arbetet med att minska barngrupperna - barnomsorgsgarantin

Förändring av antalet barn per avdelning

	Antal avd. 2005	Antal barn inskrivna 31/12 05	Snitt per avdelning 2005	Antal avd. 2004	Antal barn inskrivna 31/12 04	Snitt per avdelning 2004	Snitt per avdelning 2003
Barn 1-3 år	34	442	13,0	28	377	13,5	12,4
Barn 3-5 år*	38	628	16,5	31	501	16,2	16,2
Barn 1-5 år	17	287	16,9	25	407	16,3	16,7
Summa	89	1 357	15,2	84	1 285	15,3	15,1

*Här ingår fem avdelningar där man f.n. enbart har 3-4-åringar och ett snitt på 14 barn per grupp samt fem avdelningar med enbart 4-5-åringar

Sedan 2002 har 13 nya förskoleavdelningar öppnats i Farsta, varav fem under 2005. För att fylla behovet av nya förskoleplatser har förvaltningen samtidigt arbetat med flera alternativ – t.ex. inflyttning i tomma skollokaler, mobila paviljonger och anmälan om behov av förskolelokaler i samband med nybyggnation. De avdelningar som öppnats under 2005 ligger i Tallkrogen (två avd.), Gubbängen, Hökarängen och Fagersjö och har gett 72 nya platser. Under året har även de två avdelningar som varit inrymda i paviljong vid Magelungsskolan kunnat flytta in i nya förskolelokaler i skolan som därmed förtätats. Planeringen för nya avdelningar fortsätter och redan i början av 2006 öppnas två i f.d. Håvens parklek i Sköndal, två i Gubbängsskolan och en i Tallkrogen, i en f.d. öppen förskola.

Det genomsnittliga antalet barn per avdelning har minskat med 0,5 på avdelningar för 1-3 år medan övriga avdelningar ökat med 0,3 respektive 0,6. Genomsnittet för samtliga håller sig dock väl inom den beslutade normen om högst 14 barn på avdelningar 1-3 år och 18 på avdelningar 3-5 och 1-3 år. Förvaltningen har alltså prioriterat att göra små grupper för de minsta barnen. Några förskolor har också inom sin verksamhet gjort mindre grupper för 3-4-åringar.

Tillströmningen av barn har varit stor och delvis svår att prognostisera. Prognoserna görs till en del på hur många barn som anmälts till förskolekön. Tidigare har många barn anmälts direkt efter födseln medan föräldrarna numera ofta väntar tills det endast återstår tre månader innan de önskar få plats. Detta har gett förvaltningen en mycket kortare planeringstid och bidragit till att barngruppernas storlek inte kunnat minska fullt så snabbt som vore önskvärt. Förvaltningen har också prioriterat att kunna erbjuda plats inom garantitiden tre månader.

Ytterligare en hindrande faktor är att nya förskoleavdelningar blivit försenade p.g.a. diverse svårigheter i planeringen som haft att göra med själva lokalerna och byggnationen, svårigheter som förvaltningen till största delen inte kunnat råda över.

Andelen förskollärare inom Farstas verksamheter är 42% och antalet barn per anställd 4,4.

Skolbarnsomsorgen

Ett mått på kvaliteten inom skolbarnsomsorgen är hur stora barngrupper varje vuxen måste ta omhand. I Farsta har gruppen barn per vuxen minskat det senaste året, från 11,9 till 10,5.

Förvaltningen hade för 2005 planerat en större satsning på kompetensutveckling för fritidshemmens personal. Utbildningen, som skulle ske genom kompetensfonden, har uppskjutits och kommer nu istället att genomföras under innevarande år.

I juni examinerades 23 fritidsledare som genomgått en årslång kompetensutveckling i fritidsledarskap motsvarande 10 p vid Skarpnäcks folkhögskola. Kursen har också haft en speciell vinkling mot åldersgruppen 10 – 12 år, d.v.s. målgruppen för fritidsklubbar som samtliga deltagare arbetar med.

Särskolan

Under år 2005 har resurser för särskoleverksamheten inklusive skolbarnsomsorg samt korttidstillsyn för särskoleelever över 12 år överförts från utbildningsnämnden till stadsdelsnämnderna.

Det administrativa arbetet med skolplaceringar och uppföljning av särskoleelevers skolgång, har samordnats mellan stadsdelarna Farsta, Skarpnäck, Enskede-Årsta och Vantör. En gemensam särskolesamordnare har anställts, med placering i stödenheten.

Höstterminen 2005 var 55 elever från Farsta stadsdel placerade i grundsärskola. Inom stadsdelen finns särskoleelever i Hökarängsskolan och i Kryddgårdsskolan.

Fritidsverksamheten är för de särskoleelever som är över tolv år integrerad på fritidsgården Hörnet och parkleken Nybygget i Gubbängen

Mötesplatser och kulturverksamhet

Mötesplatser

Farsta är med sina nio parklekar och åtta fritidsgårdar den stadsdel i Stockholm som satsar mest på öppen verksamhet. Flera av verksamheterna är integrerade lokal- och personalmässigt med skolor och öppna förskolor vilket ger vinster både i form av ett helhetsperspektiv på områdets barn, ungdomar och familjer och möjligheter till hel-tidsanställningar för personalen vilket skapar kontinuitet i planering och aktiviteter.

I augusti inleddes ett stort förändringsarbete av fritidsgården i Farsta Centrum – Tuben. Målgruppen gymnasieungdomar inbjöds till möten i samband med höstterminsstarten. Här formades planerna på vad man ville att en attraktiv träffpunkt i Farsta centrum ska innehålla. Den ombyggda lokalen invigdes i slutet av oktober efter en intensiv arbetsperiod där både ungdomar och personal deltog. Viktiga delar utgör ett café som är tilltalande för ungdomar och att man håller öppet såväl eftermiddagar som kvällar.

Öppen förskola

Den öppna förskolan är en populär samlingsplats för stadsdelens nyblivna och hem-mavarande föräldrar. Under året har två nya öppna förskolor startat, i Hökarängen och i Farsta strand, båda integrerade i parklekslokaler. Stadsdelen har därmed haft sex öppna förskolor under året. I augusti öppnade Semlan i Sköndal, som ersättning för den öppna förskolan Håven som brann sommaren 2004. I Farstaängens öppna förskola har speciella träffar med tonårsmammor arrangerats.

Besöksstatistik 2005 jmf med 2004

	2005	2004
Antal besök (föräldrar + barn)	11 714	10 841

Ungdomars inflytande

En bärande tanke i de öppna fritidsverksamheterna är att ta tillvara barns och ungdomars egna initiativ och ge dem möjlighet att förverkliga sina idéer. Genom samtal, förslagslådor och möten arbetar alla enheter med delaktighet.

Inom stadsdelsförnyelseprojektet *Ungas röst i Farsta* har demokratiutbildningar för personal på Hökarängskolan och fritidsledare på Tuben anordnats av ungdomslotsen. Utbildningarna har gett deltagarna gemensamma utgångspunkter och metoder för demokratiarbetet bland ungdomar.

Tre elevnätverkskonferenser har anordnats med syftet att sätta igång nätverk mellan skolorna och ge eleverna en utbildning i bl.a. FN:s barnkonvention och elevrätt. Totalt har ca 200 elever deltagit. Genom elevkonferenserna, träffar med vuxenstödjare för elevråd och kamratstödsverksamheten samt träffar med elever på respektive skola har elevdemokratiarbetet i stadsdelen kartlagts av ungdomslotsen.

Ungdomslotsen har initierat byggandet av en community, ”123farsta.com”. på Internet. Under året har arbetet bestått av att forma och upphandla en community med och av ungdomar. En redaktion har byggts upp med aktiva elever från EUIT gymnasiet i Farsta, som på sin fritid format layout och funktioner. Communityn beräknas klar i mars 2006. En kontaktpolitikergrupp har knutits till projektet. Gruppen har träffats vid två tillfällen under hösten samt deltagit i en cafédiskussion på tjejmässan *Flickor i Farsta*. Kontaktpolitikerna har också träffat communityredaktionen och fört en diskussion kring hur dialogen mellan politiker och unga kan se ut på nätet i framtiden.

Kulturverksamhet för barn och ungdom

En kulturplan i form av en broschyr har tagits fram tillsammans med kulturombud och representanter för kulturskolan och biblioteken. Den blev färdig lagom till utställningen *Fantasifullt lärande i Farsta* som speglade kultur i undervisningen inom Farstas för-, grund- och särskolor och hölls i Hökarängsskolan i samband med tävlingen *First LEGO League*. Kulturplanen beskriver aktiviteter och en grundläggande inställning till kulturarbetet i Farsta stadsdelsförvaltnings verksamheter för barn och ungdom.

Samarbeten med kulturskolan har genomförts i de flesta av Farstas grundskolor genom baslagsprojekt samt projekt i drama, dans och digitalt berättande. Blåsorkesterundervisning har genomförts inom elevens val på Hästhagsskolan, Skönstaholmsskolan och på Västbodaskolan. Som en hjälp till ”team-building” i år 7 vid Gubbängsskolan samarbetade skolans gymnastiklärare, ledarna vid fritidsgården Hörnet och kulturskolans pedagoger vilket resulterade i en lyckad höstterminsstart.

Kulturskolan har också varit en viktig samarbetspartner för utvecklingen av fritidsklubbarnas aktiviteter, t.ex. inom dans, serieteckning, hiphop, rap och drama. I april var det premiär för en hiphopmusikal - resultatet av ett samarbete mellan Vår Teater och Tuben (f d Farsta fritidsgård). Det finns även ett samarbete kring lokaler – kulturskolans undervisning i dans och slagverk inryms i Tubens lokaler.

Parklekarna har ordnat egna kulturkvällar för barn och föräldrar och haft en turné med Marionettvagnen. Fritidsgårdarna har haft besök av teater- och dansgrupper samt anordnat ett stort disco med kulturinslag i samband med Valborg. I allt större omfattning ordnar de unga själva kulturarrangemang med hjälp av kulturförvaltningens stöd *En snabb slant*. Sådana arrangemang har genomförts ett flertal gånger på Tuben, bl.a. av ungdomskulturföreningen K.A.F.F.E.

Biblioteken har under året haft ett tiotal teaterföreställningar för barn i förskoleåldern på de tre olika biblioteken på lördagar och arrangerat mangateckning för fritidsklubbarna i samband med höstlovet.

Samarbetet med Stockholms läns danskonsulent har under året fortsatt och resulterat i en rad dansprojekt på skolorna med såväl workshops som dansföreställningar för alla elever. Även Cirkus Cirkör har medverkat i ett par större projekt inom stadsdelen, bl.a. i Sköndalsskolan och inom fritidsklubbarna.

Lagom till höstterminsstarten invigdes konstverket *Astronomi i rum och tid* som med medel från Stadsdelsförnyelsen uppförts på Hökarängsskolan i nära samarbete mellan konstnären och skolans undervisning i astronomi. Konstverket, som består av en kompass och ett solur samt en miniatyr av planeten Merkurius, kommer även att kunna användas för att gestalta astronomiska begrepp och skeenden för såväl förskoleklasser som äldre elever.

Uppsökande och förebyggande arbete

Ungdomsmottagningen

Under året har kuratorn haft enskild kontakt med 467 ungdomar fördelade på 422 flickor och 45 pojkar. Graviditetssamtal, relationsproblem, nedstämdhet och sexuella övergrepp är de frågor som dominerat. Kurator och barnmorska har gemensamt träffat 1 007 ungdomar via besök eller på Öppet Hus. Totalt har mottagningen haft 4 414 besök 2005, en ökning med 11% sedan 2004. En viktig målgrupp har varit unga gravida, 117 flickor 2005 jämfört med 87 år 2004.

Fältverksamhet

Farstas fältassistenter har under året arbetat uppsökande bland stadsdelens ungdomar såväl dagar som kvällar i nära samarbete med skola, socialtjänst, polis, föreningsliv och föräldrar. Under de stora ungdomshelgerna Halloween och Valborg samt vid skolavslutningen har fältassistenter organiserat större fältinsatser med fritidsledare, skolpersonal, nattvandrare och föreningsaktiva. Under året har en hel del arbete lagts på att utveckla dokumentationen av verksamheten.

Drogförebyggande

Tillsyn av folköls- och tobaksförsäljning

Efter tre års tillsynsarbete har resultaten vid provinköpen av folköl och tobak blivit betydligt bättre. Kontakt med handlarna har skett kontinuerligt, via besök, telefon och brev.

2005 gjordes inköpsstudier vid fyra tillfällen, inför valborg och höstlovet av folköl och efter skolavslutningen i juni och på höstlovet av tobak. Samtliga butiker har därmed kontrollerats två gånger. År 2003 och 2004 gjordes endast en inköpsstudie per år och då kontrollerades inte tobakisterna, därav skillnaden i antalet kontrollerade butiker.

Resultat av inköpsstudier 2005 jmf med 2004 och 2003

	Antal butiker			Varav sålde					
	2005	2004	2003	2005		2004		2003	
				Antal	% *	Antal	%	Antal	%
Folköl - vår	29	26	25	2	13	18	69	18	72
Folköl - höst	30			6					
Tobak - vår	51	26	25	17	32	18	69	25	100
Tobak - höst	48			15					

* genomsnitt för 2005

Stoppa langningen

Under parollen *Var rädd om våra ungdomar – långa inte alkohol och tobak* delades flygblad ut utanför systembolaget i Farsta inför valborg och höstlovet. Kampanjen visar allmänheten nämndens tydliga ståndpunkt i dessa frågor. Frivilliga, stadsdelens personal och politiker deltog. Inför skolavslutningen skickades ett brev ut till våra folkölshandlare med ett upprop om att vara extra uppmärksamma på att ungdomar kan försöka köpa ut folköl.

Drogvaneundersökningen

Farstas resultat från drogvanundersökningen 2004 presenterades våren 2005. Sedan år 2000 har konsumtionen av droger minskat bland 15-åringarna. Undersökningen visar bland annat att tonårsflickor dricker mer alkohol än pojkar i samma ålder. De prövar också narkotika i högre utsträckning samt både sniffar och dricker mer hembränt. På frågan – Hur ofta tycker du att det är riktigt härligt att leva? svarar 43 % av pojkarna men bara 19 % av flickorna ”Väldigt ofta”. Undersökningens resultat har lett till att verksamheterna intensifierat sitt arbete med flickor.

Sniffning

När drogvanundersökningen, som bland annat visade höga siffror på sniffning, redovisades för föräldrar i år 6-9, skolpersonal och fritidsgårdspersonal, inbjöds föreläsare som belyste olika aspekter på sniffning, t.ex. statistik från den egna skolan, hur man jobbar med missbruk professionellt och hur fruktansvärt det kan drabba den enskilde och anhöriga.

Alla skolor, fritiden och BRÅ ungdom har fått ett PM angående sniffning som ger kunskap och tips om vad man ska titta efter för att tidigt kunna upptäcka om ungdomar sniffar.

Vid vårt årliga tillsynsbesök hos tobakshandlarna och livsmedelsbutikerna, har vi informerat om sniffning och bitt handlarna att förvara produkterna på ett säkert ställe och vara uppmärksamma på vilka som vill köpa.

Tjejmässan

Inom tjejmässan *Flickor i Farsta* fanns en station, där vi samlade funktioner i Farsta som har till uppgift att stötta och hjälpa ungdomar. Representer från Ungdomsmottagningen, Humlan, kuratorerna i 7-9-skolorna och gymnasiet, fältverksamheten, stöd till unga brottsoffer, socialtjänstens barn- och ungdomsenhet, projektet för studie- och arbetslös ungdom samt ungdomslösen och drogsamordnaren deltog. Även Maria Ungdom fanns representerad. Här fanns möjlighet att ställa frågor, få informationsmaterial och visitkort.

Humlan

Humlan, gruppverksamhet för barn och ungdomar till missbrukande föräldrar, har under året haft en grupp med mellanstadiebarn. De flesta fullföljde programmet, alla uppnådde de individuella mål som satts upp. Ett antal barn/ungdomar i åldern 8-20 år står i kö för att delta i nya grupper under 2006.

STAN-programmet

STAN-programmet (Stockholms tobaks- alkohol- och narkotiskapolitiska handlingsprogram) antogs av kommunstyrelsen i december 2004. Programmet har presenterats för stadsdelsnämnden, Farsta BRÅ/BRÅ ungdom och enhetschefer för fritiden och har spridits till alla skolor via olika samverkansmöten.

Det praktiska arbetet med att upprätta ett lokalt handlingsprogram inleddes i november. En arbetsgrupp med representanter från socialtjänstens barn- och ungdomsenhet, vuxenheten, skolorna år 7-9 och F-6, fritiden (fritidsgård och parklek), polisen samt drogsamordnaren bildades. Den lokala planen ska utgå från Farstas behov, vara konkret och fungera som ett verktyg i det drogförebyggande arbetet och ska vara klar vid halvårsskiftet 2006.

Utbildning

En forskare från FOU-enheten har varit inbjuden för att föreläsa om risk- och skyddsfaktorer för alla barn- och ungdomsarbetare. 50 personer kom och fick en bra grund för hur man utifrån förvärvad kunskap kan arbeta förebyggande.

ÖPP – Örebro Preventions Program är en utbildning för föräldrar i år 7-9 och genomförs, där det tillämpas, på alla ordinarie föräldramöten under hela högstadiet. Programmet går ut på att få föräldrar att behålla en restriktiv hållning till alkohol-drickandet bland unga. Hökarängsskolan började med ÖPP hösten 2005 och fler skolor är på gång. Personal i Hökarängs- och Kvickenstorpsskolorna har utbildats och drogsamordnaren har genomgått en instruktörsutbildning för att själv kunna utbilda.

Brottsförebyggande

Brottsförebyggande arbete med unga lagöverträdare

Tidig kontakt tas med ungdomar och föräldrar efter begångna förseelser. Polisrapporter över ungdomar som inte är aktuella inom socialtjänsten remitteras skyndsamt till förvaltningens utredningsenhet. Ett konsekvensprogram används där bl.a. ingår den norska metoden 'bekymringssamtal' och medling erbjuds. 15 ungdomar har efter domslut genomfört konsekvensprogrammet. Sju ungdomar har varit aktuella för ungdomstjänst, varav fem fullgjort denna och två beretts plats till efter nyår.

Farsta lokala brottsförebyggande råd (BRÅ)

Farsta BRÅ:s arbete handlar bl.a. om att vidta åtgärder som minskar antalet tillfällen att begå brott och ökar riskerna för upptäckt. Farsta BRÅ har tre arbetsgrupper; *Brå Ungdom i samverkan*, *Trygghet och Trivsel på gator och torg* och *i bostadsområden och Kvinnofrid*.

För att i samverkan effektivisera det lokala brottsförebyggande arbetet i Söderort har chefssamrådet upprättat en gemensam överenskommelse om att utifrån sina respektive samhällsuppdrag bekämpa ungdomsbrottslighet under år 2006.

Formerna för olika samverkansaktörers deltagande i polisens operativa insatser i Söderort har utvecklats. Stödcentrum för unga brottsoffer i Farsta och Vantör öppnades på Farsta närpolisstation under våren 2005. Ordningsproblem orsakade av ungdomar i Farsta har åtgärdats i samverkan mellan företrädare från socialtjänst, polis, skola och fritid.

Sommarkoloniverksamhet

620 barn och ungdomar har varit på kollo i sammanlagt 6 386 dagar. Antalet barn som placerades var 50 färre än 2004 och antalet ansökningar 130 färre. Sannolikt har taxehöjningen påverkat benägenheten att söka till kollo, andelen låginkomsttagare har sjunkit märkbart.

Ett veckoläger i Västmanland för 21 ungdomar från fritidsgårdarna i Farsta, Farsta strand och Fagersjö har genomförts i egen regi. Verksamheten har finansierats inom ordinarie budget.

Förvaltningen har också med fritidsklubbarna i Västboda och Farsta strand genomfört dagkollo under två veckor efter skolorslutningen med ca 20 – 35 barn per dag. Ledare för verksamheten, som bedrevs i en scoutstuga vid sjön Örlången, var ordinarie personal i fritidsklubbarna.

Ökad livskvalitet för äldre

Uppfyllelse av mål och åtaganden

Nämndens inriktningsmål rör:

- <i>likvärdig behovsbedömning</i>	- <i>inflytande/samråd</i>
- <i>trygghet</i>	- <i>kompetent personal</i>

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- <i>rättssäkerhet</i>	- <i>kontaktpersoner</i>
- <i>avlastning/avlösning</i>	- <i>individuella arbetsplaner</i>
- <i>att lyssna till önskemål, visa respekt</i>	- <i>grund- och vidareutbildning</i>

Förvaltningen bedömer att nämndens åtaganden till största delen uppfyllts.

Biståndsenheten har under 2005 fattat sammanlagt 5053 beslut för 2 502 personer, marginellt fler än under 2004. Av de 192 beslut som inneburit avslag har 19 överklagats. I de 16 fall som avgjorts har besluten stått fast i 10 fall medan sex domar tillmötesgått den sökande. De fall Länsrätten tillstyrker handlar om städfrekvens, ledsagning, rätt till dagvård utanför den egna stadsdelen och rätt till äldreboende i Farsta för personer boende i andra kommuner.

Sökandes och/eller närståendes önskemål och synpunkter beaktas alltid vid utredning, bedömning och eventuella beslut om hjälpinsatser. År 2005 har 21 % av äldreomsorgens hemtjänsttagare valt privat utförare inom ramen för kundvalsmodellen, en ökning från 17% år 2004. Ett fåtal personer har valt privat utförare för ledsagning. Ansvarig biståndshandläggare informerar alltid muntligt och skriftligt om möjligheten att överklaga beslut.

För att garantera likvärdig behovsbedömning följer biståndsenheten aktuell lagstiftning och rättspraxis samt stadens riktlinjer. Gemensamma rutiner och arbetsmetoder har utvecklats inom enheten. Utvecklingen inom äldreomsorgsområdet följs genom forskning, fackpress och prejudikat.

Alla personer i hemtjänst med omvårdnadsinsatser har haft en kontaktperson. De som har insatser av servicekaraktär har fått vända sig till samordnaren vid problem, vilket har fungerat bra. I de särskilda boendeformerna, inklusive korttidsboende, har den boende haft en kontaktperson som ansvarat för att upprätta en arbetsplan tillsammans med den boende och/eller dennes närstående. I arbetsplanen har dokumenterats bl.a. hur den boende vill inta sina måltider och vilka aktiviteter hon/han önskar.

Varje boende har haft en omvårdnadsansvarig sjuksköterska som tillsammans med den enskilde och/eller närstående upprättat en vårdplan för hälso- och sjukvårdsinsatserna. Den som behövt insatser av arbetsterapeut och/eller sjukgymnast har fått sina behov dokumenterade i en rehabiliteringsplan.

För hemtjänsten har rutiner utarbetats för social dokumentation. Kontaktpersonen har upprättat en arbetsplan tillsammans med vårdtagaren. Arbetsplanen ska skrivas under av båda parter och skickas till biståndshandläggaren som kvitto på beställda insatser.

Verksamhetsförändring

I februari återgick driften av verksamheterna vid Edö och Korallen till stadsdelsförvaltningen. Året har ägnats åt att strukturera verksamheterna och att omvandla en ålderdomshemsavdelning till gruppboende för personer med demensdiagnos.

Tillsyn och åtgärder med anledning av klagomål

Länsstyrelsen har under hösten gjort tillsynsbesök vid Farsta sjukhem. Man riktade kritik mot brister i boendestandarden och för att det bor fler än nio personer på enheterna för demenssjuka. En översyn av Farsta sjukhem kommer att ske under 2006 i samband med upprättande av regional äldreboendeplan.

78 klagomål har inkommit till beställaravdelningen under 2005, bl.a. avseende brister i bemötande, hälso- och sjukvård, vård och omsorg, social aktivering och serviceinsatser. 39 klagomål rör förhållanden vid Edö servicehus, merparten under perioden januari – september. 13 klagomål avser Farsta sjukhem och 26 hemtjänst i ordinärt boende. 12 av dessa avser privata utförare som har valts enligt kundvalsmodellen och 7 avser entreprenörer för städ, matinköp m.m. Inga klagomål har inkommit mot biståndsenheten.

Biståndsenheten har en pågående dialog med berörda utförarchefer för att kvalitets-säkra och följa upp klagomål inom äldreomsorgen. Uppföljningen fungerar i huvudsak bra och rättelse vidtas skyndsamt. I några fall har brukaren valt en annan utförare, i något fall har brukaren flyttat till annat boende. Den mest märkbara förändringen har skett på Edö servicehus, efter stadsdelsnämndens övertagande. Uppföljningen är inte helt tillfredsställande avseende privata utförare.

Kvalitetssystem

Alla enheter har haft i uppdrag att utarbeta ett kvalitetssystem som omfattar enhetens hela verksamhet med åtagande, beskrivning av arbetssätt, användning av resurser samt uppföljning. Arbetet kommer att fortsätta och färdigställas under första kvartalet 2006.

Farsta sjukhem, Edö och Postiljonen har inrättat kvalitetsråd enligt stadsdelsnämndens beslut 2005-06-16. Kvalitetsråden behandlar klagomål och avvikelser i t.ex. läkemedelhantering, rutiner och mathantering.

Projekt, samtliga inom kompetensfonden (redovisade i sdn jan. 2006)

- *Farsta sjukhem, organisations- och personalutveckling* - utbildning och handledning i värdegrund samt ny organisation för sjuksköterskegruppen
- *Hökarängens närvårdcentral* - ett samarbetsprojekt mellan kommun och landsting för adekvata vård- och omsorgsinsatser till hemmaboende äldre
- *Kunskapsbaserat socialt arbete* - ett samarbetsprojekt med Ersta-Sköndals högskola om forskning/utbildning och fältarbete
- *Arbetsförlagd personalutveckling på Edö äldreboende och Farsta sjukhem* - att skapa en modell för en arbetsplatsförlagd personalutveckling

Livskvalitet

Under våren genomfördes en brukarundersökning via enkät till alla äldre med hemtjänst, inklusive de som valt privata utförare. Enkäten innehåller frågor både om biståndsenheten och om utförarenheterna. 97 % svarade att de blir bemötta med respekt och 94 % är nöjda med hur personalen utför den hjälp de blivit beviljade och att personalen lyssnar på dem. De flesta vet vart de ska vända sig med klagomål – hemtjänstpersonalen, enhetschefen eller biståndshandläggaren. Det som behöver förbättras är att personalen ringer och talar om när de är försenade, där är endast 61 % nöjda. Resultatet är detsamma oavsett om det är kommunal eller privat utförare.

Värdegrund

Arbetet med en gemensam värdegrund inom äldreomsorgen har fortsatt och fördjupats för att utveckla synen på ett respektfullt bemötande. Avdelningen har utarbetat en gemensam värdegrund som lyder: ”Äldreomsorgen i Farsta bygger på att alla människor är lika mycket värda och vi bemöter var och en med respekt för den hon/han är”.

Satsning inom vård- och omsorgsboende

Inom äldreomsorgen har vård- och omsorgsboendena satsat mycket på att ha utomhusaktiviteter under sommarmånaderna. Farsta sjukhem har startat ett matprojekt med buffébord på en enhet och en demensenhet har satsat på social samvaro, skaffat undulater och har haft hundbesök tre dagar i veckan vilket uppskattats mycket av de boende.

Rutiner för hälso- och sjukvård

Den medicinskt ansvariga sjuksköterskan har

- skapat riktlinjer för hälso- och sjukvård för Edö äldreboende
- reviderat riktlinjerna för vårdhygien i särskilda boendeformer, samlat dem i särskilda pärmar och delat ut till varje enhet
- genomfört hygienronder på Farsta sjukhem
- kartlagt kvaliteten av hälso- och sjukvårdsinsatserna på de särskilda boendena och presenterat resultatet för nämnden
- sammanställt avvikelser i hälso- och sjukvård och rapporterat till nämnden
- reviderat riktlinjer för hälso- och sjukvård och delat ut MAS-pärmar till de enheter som saknat dessa

Fixaren

I oktober startade försöksprojektet med Fixaren. Verksamheten utgår från vaktmästeriet på Farsta sjukhem. Alla vaktmästarna är involverade i att utföra fixartjänster. Under de tre månader projektet pågått har 56 personer fått hjälp av fixaren med att t.ex. ta ner och hänga upp gardiner, byta glödlampor, lysrör och proppar, hänga upp taylor, bära upp och ner i förråd, flytta möbler, dra fram spis och diskmaskin.

Utveckling av anhörigstöd

De insatser som erbjuds anhöriga är personligt stöd, växelvård, avlastning och avlösning, dagverksamhet och hemvårdsbidrag.

Kommunstyrelsen beslöt i samband med tertialrapport 1 om tillägg till budget 2005 för utveckling av anhörigstöd, 0,1 mnkr för Farsta stadsdelsnämnd. Dessa medel har använts till att anordna tematräffar för anhöriga inom stadsdelen. Under året har fyra träffar anordnats – om biståndshandläggarnas arbete och vilket anhörigstöd stadsdelsnämnden erbjuder, med Äldreombudsmannen som inbjuden gäst, om hjärnska-

dor, stroke och dess följder, med information från STROKE-riksförbundet, information om Farsta sjukhem samt information av Närvårdcentralen i Hökarängen.

För att nå anhöriga/närstående har affischering skett på stadsdelens anslagstavlor, på alla aktuella boenden och dagverksamheter samt genom annonsering i tidningen Mitt i Söderort. Ett informationsmöte har varit förlagt till kvällstid och tre möten på dagtid. Anslutningen har varit låg (5-7 pers). De som närvarat har dock varit mycket intresserade och uttryckt uppskattning. Ytterligare informationsmöten är inplanerade under 2006.

Utbildningsgrad hos medarbetarna

22 vårdbiträden har gått utbildning och fått formell kompetens. Sammanlagt har 52 vårdbiträden gått utbildning sedan kompetensfondens utbildningar startade. 23 vårdbiträden har gått undersköterskeutbildning i kompetensfondens regi. Sammanlagt har 36 vårdbiträden fått undersköterskekompetens sedan starten.

Många medarbetare deltar i de föreläsningar som anordnas av kompetensfonden. Utföraravdelningen har haft ett utvecklingsprogram för enhetscheferna med fyra hel-dagar i optimerat ledarskap och föreläsning i Lex Sarah.

Rutiner för introduktion av nyanställda har utarbetats inom utföraravdelningen utifrån stadsdelens mallar och enheterna använder rutinerna.

Förbättringar för personer med funktionshinder

Uppfyllelse av mål och åtaganden

Nämndens inriktningsmål rör:

- likvärdig behovsbedömning
- insatser för ett jämlikt liv
- inflytande och samråd
- kompetent personal

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- rättssäkerhet
- att beakta önskemål
- individuellt utformade insatser
- ett gott bemötande
- stödperson i gruppbostad och daglig verksamhet

Förvaltningen bedömer att de generella åtagandena i huvudsak är uppfyllda.

Under 2005 har biståndsenheten för funktionshindrade fattat 685 beslut (250 enligt LSS och 435 enligt SoL) varav avslag i 39 fall. Nio beslut har överklagats. Länsrätten avslog besvärerna i fem fall. Två länsrättsdomar har beviljats prövningstillstånd av Kammarrätten, den ena har avslagits och den andra bifallits.

Ett beslut om kontaktperson har inte kunnat verkställas ännu, eftersom den tilltänkte kontaktpersonen tackade nej när överenskommelsen var gjord, inte heller en dom som avser flytt från bostad med särskild service i annan kommun. I tio ansökningar om insatser enligt LSS har beslut inte kunnat fattas inom rimlig tid (tre månader). Anledningen har varit svårighet att färdigställa utredningen då handläggarna inte fått träffa den enskilde eller dess företrädare, att föräldrar har velat avvakta, att tiden för kommunikering har förlängts och att kontaktpersoner har saknats.

För att upprätthålla enhetens kompetens har handläggarna gått rättspraxisutbildning två gånger under året under ledning av stadens jurister. Enheten har också regelbundet ärendedragning och tar även upp riktlinjer och prejudicerande domar.

Handikappomsorgen har utvecklat arbetssättet med stödpersonskap och varje hyresgäst i gruppbostad och varje arbets-/omsorgstagare i daglig verksamhet har sin egen stödpersonal. Varje hyresgäst/arbetstagare har fått sin egen pärm i sin lägenhet/dagliga verksamhet där beskrivning/planering finns för rutiner och aktiviteter veckans alla dagar. På morgon har stödpersonen och hyresgästen/arbets-/omsorgstagaren tillsammans läst om vad som ska ske under dagen. En gång under året har var och en haft "Min konferens".

Verksamhetsförändringar

Återtagande av driften av Strandliden och Skarpö

I februari återgick driften av verksamheterna vid Strandlidens gruppbostad och Skarpö dagliga verksamhet till stadsdelsförvaltningen. Året har ägnats åt att strukturera verksamheterna samt utflyttning av Strandliden för att möjliggöra byggnation av nya gruppbostad på den gamla tomten.

Vid övertagandet av Skarpö inlemmades verksamheten i Farsta dagliga verksamhet. I samband därmed utvidgades lokalerna och man kunde, utöver de fem personer som kom från Skarpö, ta emot ytterligare en ny arbetstagare.

Nya gruppbostad

Under 2004 utvecklades Ängsö ålderdomshem varefter lokalen anpassades för personer med funktionshinder och öppnades i början av 2005 som Farsta strands gruppbostad 3 för sex hyresgäster. Hökarängens gruppbostad flyttade till Sköndal i slutet av 2004, till anpassade lokaler för hyresgästerna med grava funktionshinder. Hökarängens gruppbostad renoverades och öppnade under 2005 som en ny gruppbostad för fem personer med utvecklingsstörning.

Projektering för om- och tillbyggnad av Strandlidens gruppbostad har pågått en längre tid och inflyttning i de upprustade husen var planerad att ske under hösten 2005. När ombyggnaden visade sig bli lika kostsam som nybyggnation beslutade nämnden att istället uppföra två helt nya fabriksbyggda modulhus med fem lägenheter i varje. Inflyttning planeras kunna ske före den 1 april 2006.

Kvalitetssystem

Alla enheter har haft i uppdrag att utarbeta ett kvalitetssystem som omfattar enhetens hela verksamhet med åtagande, beskrivning av arbetssätt, användning av resurser samt uppföljning. Arbetet kommer att fortsätta och färdigställas under första kvartalet 2006.

Brukarundersökning - brukarinflytande

Biståndsenheten har genomfört en brukarundersökning som bl.a. visar att 67 % av dem som sökt en handläggare blir kontaktade inom tre dagar och ytterligare 32 % inom en vecka. 85 % ansåg att de för det mesta fått ett vänligt och respektfullt bemötande. I enkäten ställdes frågan om den enskilde önskade få en individuell plan. Sju av 171 tillfrågade svarade ja.

I gruppbostäderna och dagliga verksamheter inom omsorgen om funktionshindrade har man följt upp med varje individ att de fått sin omsorg på det sätt man planerat genom "hur har du det" frågor samt "Min konferens".

Åtgärder med anledning av klagomål

Inga klagomål har inkommit mot biståndsenheten under 2005. De tre klagomål som inkommit avser boendestödet som under en längre tid inte har utfört alla beslutade insatser utan att detta återrapporterats till beställaren. En genomgång av återrapporteringsrutinerna har gjorts med berörd medarbetare och en ny samarbetsplan kommer att utformas tillsammans med brukaren. Biståndsenheten och boendestödet kommer att fortsätta utveckla rutiner för samarbete.

Projekt

- *Lys, kompa, funka* - ett EU-projekt om kompetensutveckling i samarbete med kompetensfonden, för biståndsenheten och samtliga utförarenheter – 13 personer har inom projektet gått basutbildning till vårdare
- *Kunskapsbaserat socialt arbete* - ett samarbetsprojekt med Ersta-Sköndals högskola om forskning/utbildning och fältarbete

Genomförande av handikapplanen

Uppföljning av handikapplanen finns som bilaga. De allra flesta åtgärderna har genomförts.

De mest utsatta**Uppfyllelse av mål och åtaganden**

Nämndens inriktningsmål rör:

- <i>respekt för den enskilde</i>	- <i>olika former av uppsökande/ förebyggande arbete</i>
- <i>insatser i samråd och utifrån en helhetssyn</i>	

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- <i>respektfullt bemötande</i>	- <i>medbestämmande för deltagarna i öppna verksamheter</i>
- <i>utreda i samverkan</i>	
- <i>öppna verksamheter för samvaro och sysselsättning</i>	- <i>grupp- eller enskilt stöd till barn med missbrukande eller psykiskt sjuka föräldrar</i>

Nämndens åtaganden bedöms vara uppfyllda, bedömningsgrunderna framgår nedan.

För att följa upp rättssäkerheten har internkontroll av akterna inom socialpsykiatri gjorts två gånger under året. Som ett led i att förbättra dokumentationen av myndighetsutövningen har gjorts en personlig genomgång med berörd handläggare i de fall brister framkom. Kvarstår bl.a. att utarbeta arbetsplaner och att utforma en gemensam vårdplan tillsammans med psykiatri i enskilda ärenden.

Enheterna inom socialpsykiatri har arbetat aktivt med att göra samarbetsplaner med var och en samt att bygga nätverksmöten mellan beställare, utförare, anhöriga och psykiatri. Varje person som har beslut om stöd från socialpsykiatri gör nu tillsammans med kontaktpersonen/boendestödjaren en samarbetsplan för hur och när insatserna ska ske.

Både Farsta-Cirkeln och Emma-verksamheterna är öppna verksamheter som erbjuder möjlighet till samvaro och sysselsättning. Enheterna har haft cirka 50 besökare/dag och 58 personer har insatsen sysselsättning efter biståndsbeslut. Emma-Café har varit öppet även på helger.

I den öppna verksamheten på Emma har deltagarna och personalen möte varje fredag där föregående vecka utvärderas och kommande vecka planeras utifrån deltagarnas önskemål och behov.

Ny arbetsverksamhet

En arbetsverksamhet, Edöstrand Café och restaurang, har startat på Edö äldreboende den 1 september 2005. Arbetspraktikanterna deltar i lunchservering till de boende som kommer till restaurangen från servicehuset, men har även öppet för andra som vill äta eller dricka kaffe. Verksamheten har under hösten haft fyra praktikanter.

Kvalitetssystem

Alla enheter inom socialpsykiatri har haft i uppdrag att utarbeta ett kvalitetssystem som omfattar enhetens hela verksamhet med åtagande, beskrivning av arbetssätt, användning av resurser samt uppföljning. Arbetet kommer att fortsätta och färdigställas under första kvartalet 2006.

Inom individ och familjeomsorgen har kvalitetsarbetet under året koncentrerats till vuxenenheten där en stor kartläggning genomförts. Resultaten är färdigställda och kommer att presenteras i början av 2006.

Brukarundersökning - brukarinflytande

Inom boendestödet för psykiskt funktionshindrade har en enkätundersökning genomförts varje år sedan 1999. På frågan om man tycker att man får det stöd man behöver svarade 91 % ja, jämfört med 94% 2004 och 91% 2003.

Under året har IFS och RSMH Söder om Söder visat ett svikande intresse att delta i brukarrådet. Det har därför inte kunnat fungera som avsett. Däremot har deltagarna i Emma och Farsta-Cirkeln haft möjlighet att påverka verksamhetens inriktning. I styrgruppen för Personligt Ombud finns en stark brukarrepresentation.

Tillsyn och åtgärder med anledning av klagomål

Det har inte inkommit några klagomål mot socialpsykiatriens biståndsenhet under året. Ett klagomål har inkommit mot boendestödet om att tider ändras så de inte passar brukaren. En ny överenskommelse har träffats med anledning av klagomålet.

Inom individ och familjeomsorgen rör de flesta klagomålen bemötande och rutiner. Restriktiva bedömningar av ekonomiskt bistånd i kombination med nya tydliga rutiner i handläggningen har ibland upplevts som kränkande och klagomålen har oftast uppkommit i samband med negativa beslut om försörjningsstöd. Önskemål om handläggbyte har ibland framförts men inte bedömts motiverat i något fall.

Synpunkterna på rutiner gäller främst utbetalningar och dröjsmål vid handläggning av nya ansökningar. Några klagomål rör tillgänglighet, främst vad gäller telefontider och svårigheter att nå handläggare och chefer. Rutiner i överföring mellan mottagnings- och försörjningsstödsenheterna har ändrats för att avkorta väntetider.

Länsstyrelsen har under 2005 avslutat sin fleråriga granskning av individ och familjeomsorgens barn- och familjearbete. De påpekanden som gjorts är nu åtgärdade. Länsstyrelsen har också granskat handläggningen av ärenden vid IoF-enheterna utifrån klagomål från enskilda. I ett fall har förvaltningen fått kritik för alltför lång handläggningstid.

Projekt

Socialpsykiatriska biståndsenheten och boendestödsenheten har deltagit i projektet *Kompetens och organisationsutveckling genom tvärgruppsprocesser*, finansierat av Kompetensfonden.

Projekt Ytterö/ Bodbetjänten

I samarbete med landstinget genomförs ett projekt med så kallade Miltonpengar. Projektet syftar till att underlätta utslussningen från Ytterö behandlingshem (landstingets verksamhet) till eget boende genom att bygga upp en mellanvårdsform under permission från rättspsykiatrisk vård.

Uppsökande/förebyggande insatser för hemlösa och psykiskt funktionshindrade

Vuxenenheten

De flesta av det 90-tal hemlösa personer enheten haft kontakt med har erbjudits boende på inackorderingshem. Av dessa har sju fått tränings- eller försökslägenhet och några har erbjudits boende inom förvaltningens enhet vid Farsta Hotellhem. Antalet hemlösa minskar dock inte eftersom nya personer som vräkts från sina bostäder tillkommer.

Antalet hemlösa med mer omfattande problematik har ökat sedan föregående år. Av 43 personer som under året bott på härbärgen har dock endast åtta personer behövt bo regelbundet på detta sätt. Övriga har idag eget boende, bor på inackorderingshem eller Farsta Hotellhem. Under året gjordes försök med ett kollektivboende för hemlösa. Försöket avbröts efter att grannarna vid ett flertal tillfällen måst tillkalla polis.

Projekt för hemlösa missbrukare

Förvaltningens vuxenenhet deltar sedan september 2005 i socialtjänstförvaltningens projekt *Flexibel fältförlagd biståndsbedömning*. Bl.a. söks personer på härbärgen upp för en mer långsiktig planering av boendet. Sedan projektet startade och utifrån stadens Tak-över-huvudet-garanti har antalet boendedygn på inackorderingshem och härbärgen ökat markant. Projektet pågår t o m augusti 2006.

Lokal beroendemottagning

Förberedelserna för att öppna *Gullmarsplans Beroendemottagning* har genomförts under året. Sedan oktober har en koordinator varit anställd på heltid för att samordna igångsättandet. Beroendemottagningen som invigs i slutet av januari, är ett samarbete mellan stadsdelarna Farsta, Skarpnäck, Enskede-Årsta, landstinget och AB Maria beroendemottagning.

Socialpsykiatrin

Det rörliga teamet liksom det personliga ombudet arbetar med uppsökande och förebyggande verksamhet för personer med psykiska funktionshinder, bl.a. för att informera om stödformer och kontaktvägar.

Genom att erbjuda bostäder kan hemlöshet motverkas bland psykiskt funktionshindrade. Trots att antalet personer i heldygnsvård utanför stadsdelen har ökat under 2005, har det totala antalet vårddygn minskat med 12,3 %. Minskningen beror framförallt på att enheten arbetat för att få en snabbare genomströmning från träningslägenhet till försökslägenhet så att träningslägenheter kan erbjudas som alternativ till institutionsplacering. Fem nya träningslägenheter har erhållits från Bostad Stockholm under hösten 2005.

Rörligt team

Nämnden har för år 2005 beviljats tilläggsanslag med 1 miljon kronor för s.k. rörligt team. Teamet består av två medarbetare och har under 2005 också gett stöd till personal och anhöriga till personer med psykiska funktionshinder.

Teamet har fortsatt samarbetet med hyresvärdar och kronofogdemyndigheten för att försöka nå personer som saknar aktuell kontakt med socialtjänsten och psykiatri, men som är i behov av insatser för att kunna bo kvar i den egna bostaden. I dessa fall följer teamet upp alla inkomna underrättelser om avhysning från kronofogdemyndigheten och varningsbrev från hyresvärdar.

Ingen av dem som erhållit varningsbrev om störningar i boendet har vräkts sedan teamet besökt dem. Hyresvärdarna tar allt oftare kontakt med teamet innan störningarna har pågått så länge att de har föranlett ett varningsbrev. Teamet har också besökt personer som aktualiserats genom polisrapporter eller telefonsamtal från anhöriga eller grannar.

Ett 20-tal personer som fått vräkningsbesked från Kronofogdemyndigheten på grund av hyresskuld har sökts upp av teamet. Flera av de aviserade vräkningarna har kunnat avstyra sedan Rörliga teamet förmedlat kontakt med individ- och familjeomsorgen.

Under 2005 har uppsökarteamet varit i kontakt med ca 90 personer/hushåll. För ungefär en tredjedel har kontakt förmedlats med andra enheter inom förvaltningen eller med psykiatri. Teamet har för närvarande fortlöpande kontakt med nio personer som har behov av socialpsykiatri eller äldreomsorgens insatser för att kunna bo kvar i den egna bostaden.

Medarbetarna

Uppfyllelse av mål och åtaganden

Nämndens inriktningsmål rör:

- *minskad sjukfrånvaron*
- *delaktighet och information*

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- *stöd för sjukskrivna att kunna återgå i arbete*
- *god service och information*
- *tid för planering*

Förvaltningen bedömer att nämndens åtaganden uppfyllts.

Antalet årsanställningar uppgick 2005 till 2 062, att jämföra med 1 926 år 2004. Ökningen hänför sig i huvudsak till återtagandet av Edö äldreboende och Strandlidens gruppbostad.

Sjukfrånvaro och rehabilitering

Trenden med minskad sjukfrånvaro fortsätter, 10,0% 2005 jämfört med 10,4% 2004. Fr.o.m. 2005 har stadsdelen två rehabiliteringshandläggare från försäkringskassan i arbetslivsinriktade rehabiliteringsärenden vilket underlättar rehabiliteringsarbetet.

Inom fritidens verksamheter har alla månadsanställda fått genomgå en hälsoundersökning hos företagshälsovården. Undersökningen har resulterat i personliga hälso-profiler som kommer att följas upp med åtgärder under 2006.

På Farsta sjukhem försöker samtliga chefer minska sjukfrånvaron genom att erbjuda anställda med hel sjukfrånvaro arbete på den tid som den anställda kan klara trots sin sjukdom. Därigenom kan den särskilda sjukförsäkringsavgift om 15% som ålagts arbetsgivarna fr.o.m. 2005 i många fall undvikas.

Även under 2005 genomfördes rehabiliteringsutbildning för chefer och skyddsombud, med deltagande av företagshälsovård och försäkringskassa. Personalkonsulenterna har under året arbetat med insatser för anställda med upprepade korttidsfrånvaro, sex tillfällen eller fler under en begränsad period. Efter rehabiliteringsutredning har olika åtgärder vidtagits, t.ex. hälsosamtal hos företagshälsovården och samtalsstöd i grupp hos ett konsultföretag. Uppföljning kommer att ske under 2006.

Delaktighet och information

Under året har Farstas samverkansavtal utvärderats och reviderats enligt överens-kommelse i partsammansatt grupp.

Personalenheten har byggt upp ett intranät med personalhandbok, aktuella personal-meddelanden och samtliga policys och riktlinjer. Samtliga chefer och medarbetare med behörighet i stadens administrativa nät har nu tillgång till denna information.

Förvaltningen har under året arbetat med förberedelserna för ett stadsövergripande intranät vilket skulle underlätta/förbättra kommunikation och information inom staden och inom stadsdelen. Tyvärr har projektet senarelagts i flera omgångar.

Förvaltningens Lönepolicy har reviderats och tryckts upp. Personalbladet *Farstabladet* kom ut med två nummer 2005 och har ersatts av *Vi i Farsta* som kom ut med sitt första nummer i november 2005. Nyhetsbrev till chefer har skickats ut regelbundet.

Personal- och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning inom förskola och äldreomsorg

Under året har ett tiotal utbildade anställda inom förskolan påbörjat en barnskötar-utbildning. Utöver detta har fem barnskötare fått möjlighet att vidareutbilda sig till förskollärare.

Äldreomsorgen, se avsnittet *Ökad livskvalitet för äldre*.

Kompetensutvecklingsplaner

Vid 2005 års lönerevision har frågan om förbättrade utvecklingsplaner, inom vissa områden och för personer med svag löneutveckling, aktualiserats. Förvaltningen kommer att följa upp att förbättringar sker inom aktuella områden.

I några fall har ett antal medarbetares behov av kompetensutveckling resulterat i satsningar på gemensam kompetensutveckling för en hel enhet eller ett verksamhetsområde. Två exempel:

- I projektet *Farsta sjukhem, organisations- och personalutveckling*, ges utbildning och handledning, bl.a. i värdegrundsfrågor.
- Farsta fritid har under året inlett ett genomgripande utvecklingsarbete, *Farsta fritid år 2011*, med stöd av kompetensfonden. Det innehåller utbildning för fritidsledare, chefsutveckling och visionsarbete med all personal. Personalen har under året bl.a. gått igenom organisationens värderingar och kultur.

Arbetsmiljöarbetet

Förvaltningen har i samverkan med lokala fackliga företrädare och under kontakt med Arbetsmiljöverket utarbetat ett dokument vid namn *Rutiner för risk-/konsekvensbedömning inför ändringar i verksamheten*, vilket bygger på Arbetsmiljöverkets skrivelse *Att förutse konsekvenser – ABC för riskbedömning inför ändringar i verksamheten* och som tillämpats i förvaltningen under 2005. Gällande rutiner och tillvägagångssätt säkerställer att arbetstagare, skyddsombud och elevskyddsombud ges möjlighet att medverka när riskbedömning och handlingsplan görs. Samtliga chefer i förvaltningen har tagit del av dokumentet i form av ett personalmeddelande och det används också i Farstas årliga arbetsmiljöutbildning.

Merparten av förvaltningens enhetschefer har gått en brandskyddsutbildning.

Samtliga arbetsplatser har senast den 31 maj genomfört en fysisk och psykosocial skyddsron och förvaltningen har liksom tidigare år följt upp arbetsmiljöarbetet med en enkät riktad till chefer och skyddsombud vid samtliga arbetsplatser.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm**Bostäder som alla kan efterfråga****Uppfyllelse av mål och åtaganden**

Nämndens generella åtagande handlar om:

- att ta tillvara och förmedla iakttagelser som kan leda till bostadsbyggande

Stadsdelsnämnden har under året behandlat en rad planärenden som handlat om nybyggnation inom stadsdelen. I de allra flesta fall har nämnden ställt sig positiv till nybyggnation. I samband med dessa ärenden och i arbetet med stadsdelsförnyelsen har nybyggnation i Fagersjö och i Svedmyra varit föremål för utförligare diskussioner med medborgare och föreningar.

Stärkt näringsliv och arbetsmarknad

Uppfyllelse av mål och åtaganden

Nämndens inriktningsmål rör:

- *kontakter med näringslivet*
- *minskat antal långtidsarbetslös*

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- *att uppsöka företagare*
- *insatser för arbetslösa*

Förvaltningen bedömer att åtagandena uppfyllts.

Inom enheten *Arbetsforums* verksamheter har arbetssökande erbjudits matchning mot lediga arbeten, kompetenshöjande aktiviteter, arbetsträning, utbildning och yrkespraktik. Ca hälften av de personer som har varit aktuella under året har kunnat skaffa sig en egen försörjning.

Projekt

Under året har projekt *Resursutbyte* avslutats och implementerats i ordinarie verksamhet. Resursutbyte har haft 13 deltagare från Farsta.

Kompetens Syd, som finansieras genom Kompetensfonden, har genomfört nio yrkesförberedande utbildningar inom bl.a. charkuteri och byggnad. Från Farsta har 44 personer deltagit. Genom projekt *Stockholm Matchning* har två personer fått arbete inom taxi och lagerarbete.

Insatser för långtidsarbetslösa

Under året har 79 personer som varit arbetslösa två år eller längre och bedömts stå utanför den reguljära arbetsmarknaden, erbjudits kartläggning, stöd och kompetenshöjande aktiviteter. Sju personer har fått arbete. Åtta personer har inte fullföljt p g a låg närvaro. Tre personer är sjukskrivna. I stort sett samtliga övriga bedöms ha fått ökad motivation och tilltro till möjligheten att ordna egen försörjning. Fem personer som är långtidssjukskrivna har deltagit i ett friskvårdsprogram.

87 personer har arbetstränat inom verksamheterna Torpet, Bergsundsgaraget, Farsta Arbetslag och Farsta Miljö. 12 personer har haft OSA-anställningar (offentligt skyddat arbete) i verksamheterna. Totalt har stadsdelen haft 34 OSA-platser under året.

Insatser för ungdomar

Hälften av de arbetslösa ungdomar förvaltningen haft kontakt med har fått arbete eller påbörjat studier, vilket innebär att målet 2005 för denna målgrupp har uppnåtts. Metoder har utvecklats genom projektet *Stöd till arbetslösa ungdomar*, där 147 ungdomar har deltagit under året. Av dessa har 65 fått arbete och 13 börjat studera. En tredjedel av ungdomarna har fått yrkespraktik. Projektet har samarbetat med *Arbetsforum Sydost*. Ungdomarna har fått stöd i att söka arbete, intervju träning, praktik, datautbildning etc.

En särskild satsning har gjorts för de ungdomar som står längst ifrån arbetsmarknaden. Man har sökt upp 22 långtidsarbetslösa ungdomar som varit beroende av ekonomiskt bistånd och erbjudit vägledning, yrkes- och studierådgivning. Sju av ungdomarna har påbörjat studier, två har fått arbete.

Ett samarbetsavtal som avser kompetenshöjande program för ungdomar i *ungdoms-garanti* har slutits med arbetsförmedlingen. Under året har 93 ungdomar fått yrkespraktik.

Under sommaren 2005 erbjöds 104 ungdomar *feriearbete* inom stadsdelen, samma omfattning som 2004. 87 av ungdomarna genomförde hela arbetsperioden på 3 veckor.

Praktikplatser

Från lärarhögskolans verksamhetsförlagda utbildning (VFU), har stadsdelens skolor och förskolor under året tagit emot 165 praktiserande studenter.

Praktikplatser har också beretts för sju elever från fritidsledarutbildningar samt fyra elever från gymnasiets barn- och ungdomsprogram inom fritidens verksamheter samt hos fältassistenterna. De senare har även tagit emot en student på långpraktik från socialhögskolan.

Farsta sjukhem tar emot sjuksköterskestuderande från Ersta-Sköndals högskola och många enheter inom vård- och omsorgsboende har haft vårdbiträdes- och undersköterskeelever. Rehabiliteringen har tagit emot blivande sjukgymnaster.

Individ och familjeomsorgen har tagit emot sju praktikanter från Ersta-Sköndals högskola, varav sex från den svenska socionomutbildningen och en utbytesstudent från Tyskland.

Företagskontakter

Farsta stadsdelsförvaltning har tillsammans med Stockholms näringslivskontor varit stödjande i bildandet av en företagsgrupp i Larsboda företagsområde. Denna förening bildades i februari 2005 och kallas Farsta företagsgrupp. Tjänstemän från stadsdelsförvaltningen och näringslivskontoret är adjungerade i styrelsen. Föreningen har även engagerat sig i stadsdelförnyelsen. Förvaltningen har på möten kunnat delge företagare behov av arbets- och praktikplatser.

Förvaltningen deltog tillsammans med den lokala företagarföreningen och Stockholms hem i ett projekt med näringslivskontoret för att se över hur Hökarängens centrum ska kunna utvecklas till ett mer attraktivt och tillgängligt centrum. Deltagarna i projektet samlades vid några tillfällen för att ta fram styrkor och svagheter i centrum och utifrån dessa föreslå en handlingsplan. Idéerna i handlingsplanen rör bl.a. trafik, parkering, skyltning, tomställda lokaler och ombyggnation av Vi-butiken. I arbetet har även Stadsbyggnadskontoret deltagit.

Arbetsforum har utvecklat kontakterna med det lokala näringslivet för att förbättra möjligheterna för personer som saknar arbete och egen försörjning. Under året har en s.k. 'matchare' anställts inom projekt Arbetsforum Sydost. Huvuduppgift är att etablera kontakter med företag och organisationer för att få fram praktikplatser och förmedla kontakt med arbetssökande. Arbetsforum har därutöver träffat ett 50-tal lokala företagare, och har även samarbete med Stockholms näringslivskontor och förvaltningens näringslivslots.

Ett samarbete för att organisera och vidareutveckla kontakterna med näringslivet har påbörjats med övriga stadsdelar och staden centralt. Arbetsforum har ingått i en arbetsgrupp med uppdrag från kompetensfonden att utveckla en modell för att samordna och förbättra stadens näringslivskontakter.

Ett hållbart trafiksystem

Uppfyllelse av mål och åtaganden

Nämndens inriktningsmål rör:

- *Farstaområdet som en trygg och säker miljö*

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- *att motverka nedskräpning och klotter*

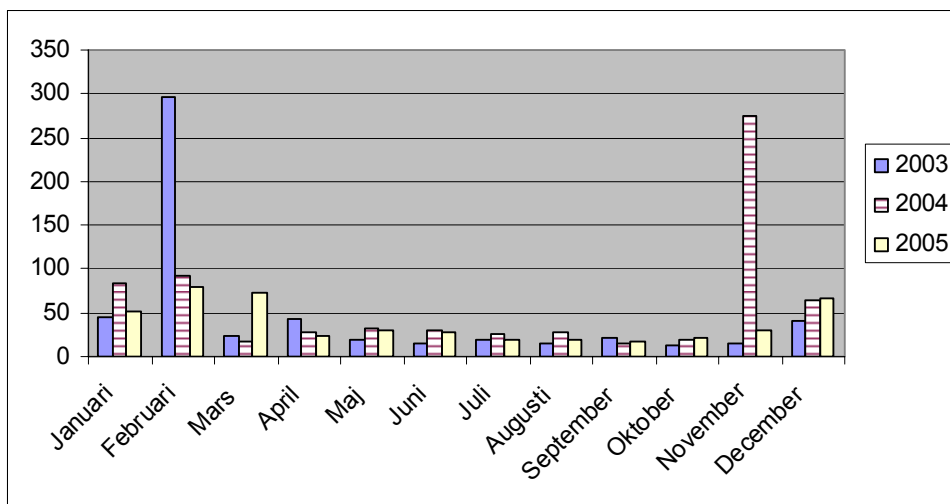
Förvaltningen bedömer att åtagandet uppfyllts.

Extra bevakning och sanering av klotter har gjorts utifrån den inventering som grannstödsprojektet genomfört. Vid inventeringen utpekades södra Hökarängen som det mest nedklottrade området i Farsta stadsdelsområde. Under 2005 har förvaltningen i samarbete med ett antal andra stadsdelar genomfört en upphandling av sanering.

Åtgärder med anledning av klagomål

Som framgår av nedanstående diagram har klagomålen på städning, snöröjning o.s.v. inom nämndens ansvarsområde minskat kraftigt, 35% sedan 2004 (se även bil.). Klagomålen återförs omgående till entreprenören och diskuteras på uppföljningsmöten.

Felanmälningar till drifcentralen 2003-2005

Framkomlighet

Inför år 2005 genomfördes ett antal åtgärder för att rätta till tidigare brister i snöröjningen. Bland annat har entreprenören bytt ut ett antal maskiner som inte fungerat tillfredställande. Planerna för hur snöplogningen skall bedrivas har delvis arbetats om och förtydligats av vår entreprenör. Planerna har godkänts av stadsdelsförvaltningen.

Begränsad framkomlighet på parkvägarna leder till otrygghet. För att förbättra sikten och därigenom tryggheten har röjning längs parkvägar utförs i Västboda, Hökarängen, Tallkrogen och vid Farsta Centrum. I samband med detta har även beskärning runt belysningspunkter utförts. Som en del av stadsdelsförnyelseprojektet vid Hauptvägen har även planering för förbättrad säkerhet runt nämnda gata påbörjats.

Under året har ett trafiksäkerhetsprojekt i samarbete med trafikkontoret startats i stadsdelarna Svedmyra och Tallkrogen. Projektet genomförs inom ramen för stadsdelsförnyelse och syftar till att skapa en förebild för trafiksäkerhetsåtgärder på ytterstadens huvudgator. Projektet är initierat av boende främst i Svedmyra och Tallkrogen.

Miljöbilar och miljöbränsle

Farsta stadsdelsförvaltning hade vid slutet av år 2005 leasingavtal för 17 bilar varav 7 miljöbilar. Detta motsvarar 41% vilket är en god ökning jämfört med 2004 (29%) och 2003 (28%).

Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Uppfyllelse av mål och åtaganden

Nämndens inriktningsmål rör:

- *ökad kunskap om källsortering*
- *ett skonsamt användande av naturresurser*

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- *sprida kunskap om källsortering*
- *förbättrad avfallshantering*
- *miljöcertifiering av företag*
- *minskad energiförbrukning*

Målen inom Agenda 21-området bedöms uppfyllda. Av skäl som framgår nedan har det inte varit möjligt att uppnå/följa upp de interna miljömålen om avfallshantering och energianvändning.

Internt miljöarbete

Möjligheterna att förbättra den interna avfallshanteringen har försvårats bl.a. av problemet att få till stånd en fungerande hämtning av utsorterat avfall och grovsopor. Farsta stadsdelsförvaltning har därför, tillsammans med flera andra stadsdelsförvaltningar med motsvarande problematik, tagit initiativ till att ett stadsövergripande hämtningsavtal utarbetas. Avtalet förväntas vara redo att skickas ut till avfallsentreprenörer i maj 2006.

Ett annat problem är den generella bristen på utrymmen för källsortering ute i verksamheterna. Diskussioner fortgår här med respektive hyresvärdar.

Problemet på energisidan är som tidigare år att det saknas riktig statistik på förvaltningens elförbrukning. Utan tillgång till en rättvisande statistik går det inte att följa upp hur energibesparande åtgärder fungerar eller att identifiera var dessa bör sättas in. Förvaltningen har påtalat problemet till elbolaget Fortum, som har lovat att åtgärda problemet och leverera statistik under 2006. Dessutom har förvaltningen utformat en rutin för egen uppföljning, med avläsningar som ska kunna ge samtliga enheter en bättre kontroll.

Utöver ovanstående har ett antal studiebesök för personal anordnats i samarbete med Enskede-Årsta stadsdelsförvaltning. Besök har ägt rum på Henriksdals reningsverk, Sofielunds avfallsanläggning i Huddinge samt på det Kravmärkta lantbruket Lovö prästgård.

Vidare har samarbetet utvidgats med Farsta arbetslag, som bedrivit röjningar på Farstanäset, för att tydligare lyfta fram det gamla kulturlandskapet där. Arbetet har skett under överinseende av förvaltningens miljösamordnare. Naturmarksvård har även utförts i bostadsnära naturmark med hjälp av entreprenören för park- och gatuskötsel.

Agenda 21

Under 2005 nådde två företag, Odells elservice och Takvärn AB, det andra stadiet i miljödiplomeringen för företag. Två nya företag diplomerades. Dessa var Svenska brukshundsklubben och Knatteborgen AB. Sammanlagt har tjugotalet lokala företag kontaktats under året, varav två eventuellt kommer att miljödiplomeras under 2006.

Genom projektet *Sortera Mera* har förvaltningen informerat ett antal bostadsrättsföreningar om källsortering.

Samarbetet med stadsdelsförnyelsen har under år 2005 ytterligare utvecklats. Ett projekt som skett i samarbete med Vantörs stadsdelsförvaltning är projektet för Högdalstopparna. Projektet har bearbetats dels i tjänstemannagrupper internt inom staden men i huvudsak tillsammans med arbetsgrupper av frivilliga krafter. En särskild målgrupp som utkristalliserats under arbetets gång är skateboardåkande ungdomar som gärna vill se en fullskalig skateboardanläggning med olympisk standard på Högdalstopparna.

På Farstanäset har särskilda satsningar på att frilägga gamla ekar gjorts, i samarbete med Farstanäsets koloniförening. Ett Arboretum, d.v.s. uppskyllning av lite ovanliga träd, har under året anlagts vid Sköndalsbro, efter önskemål från boendegrupper i Sköndal. Ett sådant Arboretum anlades på samma plats på sextiotalet och har i och med det nuvarande arbetet återuppstått.

Miljömiljarden

Under året har c:a 100 gamla impregnerade stolpar tagits bort på Farstanäset. Projektet för minskning av utsläpp till Magelungen och Drevviken har startas i början av 2006.

Bryta segregationen och fördjupa demokratin

Ökad integration

Uppfyllelse av mål och åtaganden

Nämndens inriktningsmål rör:

- minskad främlingsfientlighet
- bra flyktingintroduktion

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- verksamheter fria från våld, rasism och andra kränkningar
- att förmedla alternativ till egen försörjning
- insatser för att förkorta tiden som arbetslös

Under nedanstående rubriker framgår att nämnden uppfyllt de åtaganden som gjorts.

Åtgärder för att motverka segregation

Många av förvaltningens verksamheter har arbetat direkt eller indirekt för att motverka segregation. Verksamheter som förskola, skola och fritid arbetar med att inkludera alla barn och ungdomar. Verksamheter inom Arbetsforum som stödjer arbetslösa och arbetar för att den enskilde ska få en egen försörjning är också viktiga för att motverka segregationen.

Projektet *Ett levande Fagersjö* har i juni 2005 fått medel av stadsdelsnämnden inom ramen för stadsdelsförnyelsen. Projektet vill att alla Fagersjöbor oavsett ålder, etnisk bakgrund eller religion ska få möjlighet till gemensamma aktiviteter och kreativa kontakter i sitt bostadsområde. Målet är ett levande och trivsamt Fagersjö där de boende känner sig delaktiga, har inflytande och tar ansvar för det som händer i det egna området.

Inom det lokala brottsförebyggande rådet sker ett viktigt arbete med att koordinera olika insatser för att öka tryggheten och minska rekryteringen till kriminella grupper. Inom det lokala Brå verkar bl.a. projekt "Grannstöd" som genom dagvandringar i Farstaområdet varje vardag under vår-, vinter- och höst- månaderna organiserar ca 60 Farstabor. Verksamheten är trygghetsskapande, nätverksbyggande och förebygger brott. Bl.a. genomförs regelbundna kartläggningar av klotter.

Stadsdelsförnyelseprojektet *Hur går det för våra ungdomar, 16-19 år?* har vänt sig till ungdomar som inte klarat godkända avgångsbetyg i högstadiet eller hoppat av gymnasieskolan. Syftet har varit att motivera ungdomarna att slutföra sina studier eller hitta en praktikplats. Projektet har framgångsrikt skapat en positiv och fördjupad kontakt med många av de ungdomar som behöver stöd. Personliga intervjuer har gjorts för att klargöra den unges sociala situation och resurser i form av relationer inom familj och anhöriga. I vissa fall har funnits möjlighet att erbjuda en personlig mentor, en vuxenkontakt med möjlighet till dialog kring livsfrågor inför vuxenlivet. Projektgruppen har haft kontakt med 56 ungdomar varav 26 har återupptagit gymnasiestudier. 11 har praktikplats och tre har fått arbete under året. Antalet nya deltagare förväntas öka under våren 2006.

Egen försörjning för flyktingar

Stadsdelsförvaltningarna i Vantör, Farsta, Skarpnäck och Enskede Årsta ansvarar sedan januari 2005 för ett gemensamt flyktingmottagande. Verksamheten samarbetar med arbetsmarknadsprojektet *Arbetsforum Syd*. Introduktionen har varit inriktad på att underlätta för vuxna att finna egen försörjning och att uppmärksamma barns, ungdomars och äldres behov av insatser. Den nära kontakten med stadsdelarnas arbetsmarknadsverksamhet har underlättat samarbetet vid planeringen av insatser.

Samarbete med hälso- och sjukvården, föreningslivet och stadsdelarnas övriga verksamheter har bidragit till att öka flyktingarnas möjligheter till god introduktion och delaktighet i samhällslivet. Detta har även gällt de som står långt från arbetslivet och äldre, barn och ungdomar. Under sommaren anordnades aktiviteter och utflykter för nyanlända barnfamiljer.

För dem som står längst från arbetsmarknaden och som upplever ohälsa har medel beviljats från Kompetensfonden. *Mobilhälsoprojektet* har kunnat erbjuda ett 16 veckors program med inriktning på denna grupp. En grupp startade i maj och en i november. Deltagarna har kunnat gå vidare i sin planering på ett sätt som inte varit möjligt tidigare. Passivitet och sjukskrivning har för många vänts till aktiviteter inom SFI och praktik.

Genom kompetensfondsmedel har även utbildningsinsatser för föräldragrupper kunnat genomföras. Kompetensfonden har också finansierat en förstudie för *Mentor Mångfald*, ett försök att hitta former för mentorskap på arbetsmarknaden för nyanlända.

15 personer från Farsta avslutade kontakten under 2005. Av dessa hade fyra hushåll, bestående av fem vuxna och ett barn, blivit självförsörjande. Två flyttade till en annan kommun. De personer som under 2005 uppnått egen försörjning har främst fått arbete genom egna kontakter och genom stadens rekryteringsprogram. Många har påbörjat introduktionen i en stadsdel och fortsatt i en annan, efter flytt inom staden. Bostadsdiskussioner samt in- och utflyttningar har tagit mycket tid i anspråk.

Under hösten 2005 har tillströmningen av nyanlända ökat. Det har medfört en förändring i ålder, hushållssammansättning och arbetsförmåga bland dem som tar del av introduktionen. Från Farsta var 40 personer, 30 vuxna och 10 barn, aktuella vid slutet av 2005.

Minskat ekonomiskt bistånd

Nämndens inriktningsmål rör:

- *ekonomiskt bistånd som stöd på vägen till egen försörjning*

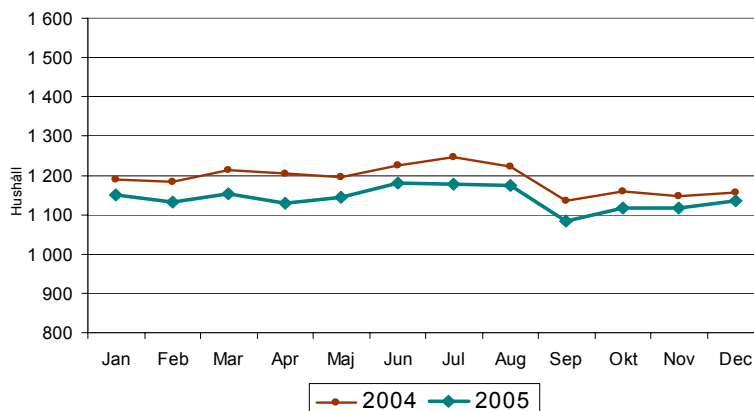
Nämndens generella åtaganden handlar om:

- *förmedla olika alternativ till egen försörjning*

Förvaltningen bedömer åtagandet som uppfyllt.

Antalet bidragshushåll

Antal hushåll med försörjningsstöd
2004 och 2005

Antalet hushåll med försörjningsstöd (se fig.) har minskat med i genomsnitt 50 per månad, trots ett ökat inflöde av nya ansökningar. Antalet ansökningar har ökat med 49% och avslagen med 78.

Av ca 270 nya ansökningar och förfrågningar per månad har 72 % besvarats och handlagts inom mottagningsenheten. Endast 60 har gått vidare till fortsatt handläggning inom försörjningsstödsenheten.

Arbetslösa, ca en tredjedel av de nya sökande, har hänvisats till att först kontakta *Arbetsforum Sydost* eller *Ungdomsforum*. Genom arbetsprövning har kunnat bedömas om den sökande står till arbetsmarknadens förfogande. För långtidsarbetslösa med sociala och medicinska försörjningshinder har bedömningen gjorts av en konsultläkare, vilket resulterat i att 15 personer kunnat få försörjning genom försäkringskassan.

Samverkan

Ett nytt samarbete med arbetsförmedlingen har inletts med inriktning mot arbetssökande som står till arbetsmarknadens förfogande och varit arbetslösa i minst två år. Hittills har 15 arbetssökande deltagit inom detta samarbete. Den s.k. Gnistansamverkan med arbetsförmedlingen, af rehab, försäkringskassan och psykiatrin har setts över och förnyats under hösten. Kontakter har tagits med Rotary för en mentorsverksamhet för personer med utländsk akademisk examen som varit arbetssökande under lång tid.

Nya och avslutade ärenden

Under 2005 har 733 nya ansökningar om ekonomiskt bistånd handlagts. Antal hushåll som under året avslutat kontakten är 842. Orsakerna är följande:

Arbete	204	Andra ersättningar	40
Behovet av bistånd kortvarigt	99	Avlidna	7
Studier	72	Flyttat	151
A-kassa/aktivitetsstöd	26	Okänd anledning	202
Äldreförsörjningsstöd	26		
Sjukersättning	15		
		Summa	842

Handläggningen

Under året har översyn av handläggningsrutiner genomförts med syfte att tillgodose såväl rättssäkerhet som kontroll av lämnade uppgifter. För personer som får arbetsmarknadsinsatser används ett nytt system för närvarorapportering. Alla handläggare har fått utbildning och handledning i samarbete med Skärholmens stadsdelsförvaltning utifrån de erfarenheter som gjorts där.

Domar

Av 113 överklagade beslut har sju gått förvaltningen emot i länsrätten. Ett av dessa är ändrat av kammarrätten och ytterligare en dom ligger hos Kammarrätten för avgörande. I en dom har Kammarrätten fastställt Länsrättens dom till nackdel för stadsdelsförvaltningen. 17 personer ansökte om prövningstillstånd i Kammarrätten. Samtliga fick avslag.

Medborgarnas delaktighet**Uppfyllelse av mål och åtaganden**

Nämndens inriktningsmål rör:

- *god information som ger möjlighet till inflytande*
- *kulturverksamhet som kompletterar stadens allmänna utbud*
- *förutsättningar för en ökad dialog*
- *prioritering av kulturverksamhet för särskilda grupper*

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- *information och mötesplatser*
- *samarbete om kulturlivets utveckling*
- *att uppdatera kulturkatalogen*
- *kulturombud i våra verksamheter*
- *arrangemang för barn, ungdomar, äldre och funktionshindrade prioriteras*
- *se över riktlinjerna för föreningars kulturbidrag*

Förvaltningen bedömer, på grunder som framgår nedan, att nämndens generella åtaganden är uppfyllda.

Möjlighet till insyn och deltagande

Stadsdelsförvaltningen har under 2005 arbetat med att utveckla mötesformer och mötesplatser. Genom stadsdelsförnyelsearbetet har olika mötesformer prövats, t.ex. arbetsgruppsmöten, fokusgrupper och samverkansmöten. Under våren 2005 hölls ett framtidsseminarium för att ge återkoppling till boende om pågående insatser och dessutom har ett 100-tal arbets- och styrgruppsmöten genomförts.

Vid den öppna delen av stadsdelsnämndens sammanträden har åtta olika temamöten genomförts under året, bl.a. om renhållningsfrågor, närpolisens arbete och om våra sjöar.

Nämndens webbplats utgör en samlad informationskälla om våra verksamheter, projekt och den service vi erbjuder. Här kan allmänheten också följa med i viktiga beslut, händelser och nyheter. Möjligheten att prenumerera på stadsdelsnämndens föredragningslistor och protokoll samt på nyhetsbrev ges. Egna sajter har utvecklats för projekt och evenemang samt för en kulturkatalog.

Annonsering om stadsdelsnämndens sammanträden och annan information för allmänhet har skett i lokaltidningen Mitt i Söderort. Separat annonsering om verksamhetsplan 2005 gjordes i februari 2005 och dessutom har annonserats bl.a. om Farstas skolor och om vinterväghållning.

Ett välkomstkort för nyinflyttade i Farsta stadsdelsområde har utformats och tryckts upp för att tillsammans med annan aktuell information kunna skickas/lämnas ut, liksom foldrar om verksamheten inom fritiden, på äldreboenden samt i hemtjänsten. Informationsinsatser och material samt reportage har gjorts om olika evenemang, t.ex. robottävlingen First Lego League och Sångfestivalen 2005.

Folder där allmänheten kan lämna synpunkter, klagomål och förslag har reviderats och tryckts upp i ny form. Den interna hanteringen av inkomna synpunkter har reviderats och förankrats inom verksamheterna.

Försöksverksamheten med publika datorer har fortsatt vid Edö äldreboende och fr.o.m. 2005 vid Emma-verksamheten i Hökarängen. Försöket kommer att utvärderas och ett ärende föreläggs stadsdelsnämnden vid sammanträdet i mars. Den publika datorn i Farsta centrum är sedan 2004 en etablerad informationsservice som under 2005 användes av i genomsnitt sju personer per dag.

Ungdomar har under året bl.a. arbetat med att skapa en mötesplats på Internet (s.k. community) inom projektet *Ungas röst i Farsta*. Denna kommer i drift under våren 2006. Genom integrations- och områdesutvecklingsprojekten i Fagersjö och Hökarängen pågår arbete i samverkan med föreningar och boende föra att tillvarata de möjligheter som finns att skapa intressanta mötesplatser. Kulturföreningen Moment och stadsdelsrådet i Hökarängen har genom sitt projekt *Konsthall C* också bidragit till att skapa en mötesplats i Hökarängen för såväl boende som besökare.

Det lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Farsta BRÅ:s arbete handlar om att vidta åtgärder som minskar antalet tillfällen att begå brott, ökar riskerna för upptäckt, minskar brottsbenägenheten, försvårar bortförklaringar samt reducerar skador av och rädslan för brott. Farsta BRÅ har tre arbetsgrupper; *Brå Ungdom i samverkan*, *Trygghet och Trivsel på gator och torg och i bostadsområden* och *Kvinnofrid*.

Formerna för Farsta och Vantör BRÅ:s samverkan har utvecklats. Gemensamma insatser har gjorts, dels mellan råden dels mellan rådets arbetsgrupper. Koordinator för Farsta BRÅ har deltagit i två internationella konferenser, i Warszawa och Budapest, rörande lokalt brottsförebyggande arbete samt för erfarenhetsutbyte och för att hitta lämpliga partners för gemensamma EU-projekt.

BRÅ:s arbetsgrupp Kvinnofrid har träffats vid fyra tillfällen. Ett nätverk har skapats mellan olika aktörer i Farsta för att arbeta mot mäns våld mot kvinnor. Aktuella frågor är information, utbildning, metodutveckling och erfarenhetsutbyte som ska öka gruppens kompetens i kvinnofridsfrågan.

Grannstödsprojektet lyder under arbetsgruppen *Trygghet och Trivsel på gator och torg och i bostadsområden*. *Grannstödsprojektet* har genomfört dagvandringar på vardagarna under hela året och man har ökat sin samverkan med Farsta Brottsofferjour. Vidare har projektet genomfört sin kartläggning av klotter i Farsta.

Samarbetet med andra grupper av frivilliga som arbetar brottsförebyggande har breddats. Farsta BRÅ:s frivilligsamordnare som ska stödja frivilliga krafter för brottsförebyggande verksamhet har utformat rutiner för det arbetet. Frivilligsamordnaren har gett ut nyhetsbrev med information till frivilliga krafter samt utvecklat E-postkedjorna för nätverk av frivilliga. Samordnaren har även arrangerat sammankomster för frivilliga brottsförebyggare.

Lokala handikapprådet

Sedan 2005-01-01 består handikapprådet av sju ledamöter som väljs för hela mandatperioden, enligt den nya instruktionen för stadens handikappråd. Rådet har haft 12 protokollförda sammanträden under året och har lämnat värdefulla synpunkter under framtagningen av ärenden till stadsdelsnämnden.

Rådet har haft en informationsdag på Farsta Bibliotek. Utställningen ”Våga Synas” hyrdes in från Kommun-HSO och hängde på Farsta Bibliotek i samband med informationsdagen och senare i ett skyltfönster i Hökarängen. Rådet har under året skrivit till Atrium Fastigheter AB angående den dåliga tillgången till toaletter i Farsta Centrum och den bristfälliga skyltningen. Rådet har också tagit initiativ till en utbildning för handikappråd. Utbildningen har planerats i samarbete med Enskede-Årsta, Skarpnäcks och Vantörs stadsdelsförvaltningar och genomfördes i januari 2006.

Lokala pensionärsrådet

Pensionärsrådet har haft 12 protokollförda sammanträden. Rådet har behandlat samtliga ärenden i nämndens föredragningslistor och fattat beslut om de ärenden som på något sätt berör äldre såsom stadsdelsförnyelsen, nybyggnationer, äldreomsorg och handikappomsorg. Ledamöterna har också gjort studiebesök på Farsta sjukhem och Edö äldreboende.

Kultur och föreningsliv

Samtliga förskolor, skolor, fritidsverksamheter samt verksamheter inom äldreomsorg, handikappomsorg och socialpsykiatri har kulturombud vars uppgift är att arrangera professionella program med hjälp av de medel som fördelats ur nämndens kulturanslag. Kulturombudsträffar har till syfte att sprida information om kulturutbudet, förmedla tips och vara ett tillfälle för fortbildning. Under året har en satsning gjorts på kompetensutveckling om bildarbete inom för- och grundskolan i samarbete med Stockholms läns museum, i Dieselverkstaden i Nacka.

Kulturkalendariet, en månadsvis sammanställning av stadsdelens kulturutbud, har regelbundet presenterats på hemsidan och gått ut som nätbrev. Kalendariet är också möjligt att få i pappersform på biblioteken och vid informationsdisken i Farsta Centrum. På stadsdelens hemsida finns sedan ett halvår en kulturkatalog där konstnärer och artister boende och/eller verksamma i Farsta har fått en presentation.

Kulturkommittén har under året fördelat kulturbidrag till stadsdelens föreningsliv samt haft ansvar för sommarprogrammet på Farsta gård och två vinterkonserter. Samarbetet med föreningarna har under året resulterat i såväl en *Röster i Farsta – Sångfestival 2005* samt i *Farstafesten* som för tredje året i rad genomfördes en söndag i slutet av augusti, detta år i Farsta centrum.

Sångfestivalen varade en vecka i april och avslutades med Valborgsfirandet. Under veckan, som hade ett brett programutbud för olika åldrar, stod de flesta av kulturföreningarna, kyrkan, kulturskolan, biblioteken och flera av förvaltningens verksamheter för arrangemangen. Inför festivalen startades en kör för Farstabor och förvaltningens anställda. *Farstakören* har under hösten fortsatt i ABF:s regi.

Konsthall C - det tvååriga projektet inom stadsdelsförnyelsen som bygger på samtidskonst och grannskapsarbete – har under året haft åtta utställningar, där samtliga inbjudna konstnärer haft uppdraget att förhålla sig till området Hökarängen och dess historia. Här ingår också den permanenta utställningen *Det goda samhället* där insamling av de boendes berättelser om centraltvättstugan och Hökarängen i ett ljud- och bildarkiv speglar erfarenheten av den "första förorten". Utställningarna och idéerna bakom konsthallen har fått en positiv exponering i media. Ett utvecklingsråd bestående av representanter från stadsdelsförvaltningen, Hökarängens stadsdelsråd, kulturföreningen Moment, Stockholmshem, Familjebostäder, kulturförvaltningen och IASPIS (International Artists Studio Program in Sweden) har följt arbetet.

Föreningar och föreningslokaler

Arbetet med att göra förvaltningens lokaler mer tillgängliga fortsätter. Exempelvis har Gubbängsskolans aula rustats upp bl.a. genom att akustiken förbättrats, nytt scengolv lagts och att lokalen utrustats med separat larm. Vid ombyggnationer i skollokaler ska tillgängligheten för föreningar öka. Skolorna har i uppdrag att lägga ut de lokaler som är möjliga att hyra ut på Idrottsförvaltningens bokningslista, tillgänglig för föreningar via Stockolms stads hemsida. En kontinuerlig uppföljning av detta sker.

Förvaltningen har i arbetet med stadsdelsförnyelsen haft kontakter med en rad föreningar, bl.a. Kulturföreningen Moment och Stadsdelsrådet i Hökarängen som fått verksamhetsbidrag. Förvaltningen har underlättat kontakten med föreningar genom att upprätta ett föreningsregister på förvaltningens webbsida. En relativt omfattande bidragsgivning har skett under året, dels via föreningsrådet dels via beslut i stadsdelsnämnden som beviljat bidrag till föreningar inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade. Föreningslivet har på många områden, bl.a. inom äldreomsorgen, varit ett viktigt komplement till förvaltningens omsorg och service.

Konsumentvägledning

Uppfyllelse av mål och åtaganden

Nämndens inriktningsmål rör:

- *kvalificerad konsumentvägledning*

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- *hög tillgänglighet och kompetens och särskild inriktning på unga*

Förvaltningen bedömer att åtagandena uppfyllts.

Fr.o.m. 2005 har konsumentverksamheten utökats från 0,75 till 1,5 anställning, vilket har ökat tillgängligheten för Farstas inneboende. Under året har ca 700 konsumentfrågor besvarats, per telefon och vid besök, ungefär lika många som 2004. De utökade resurserna har lagts på utåtriktat, uppsökande arbete.

Ca 150 niondeklassare i Hökarängsskolan med lärare har fått information om konsumentfrågor.

Förvaltningens konsumentvägledare har medverkat i Konsumentförvaltningens årliga kampanj vid *Ung 08 Festivalen*. Kampanjen riktas till ungdomar och genomförs i samarbete med stadens förvaltningar, företag och föreningar m fl. Mål är att väcka intresse för sambandet mellan den egna konsumtionen och samhällsutvecklingen och att öka medvetenheten om att man kan vända sig till konsumentvägledare för hjälp med konsumenträttsliga frågor. Cirka 200 000 ungdomar besökte festivalen 2005.

Med hjälp av material från Konsumentverket har utställningar anordnats på Postiljonen, biblioteket i Farsta och på Farstas barnavårdscentral. Utställningarna har handlat om belysning, halka och farliga leksaker.

En enkätundersökning har genomförts, där näringsidkare i Farsta centrum tillfrågades bl.a. om vad de känner till om reklamationstider. Förvaltningen har medverkat i att ta fram det nöjdhetsindex, NKI, som introducerades av Konsumentförvaltningen 2005. NKI visar att konsumentvägledning uppskattas av medborgarna, årets index ligger på 4,51 av 5,00 möjliga. Konsumentvägledarna har fått möjlighet att utveckla sin kompetens genom kurser, bl.a. konsumentdagar i Falun, inkassokurs, kurser om digital och analog kommunikation, statistik, bilar och hantverkstjänster.

Stadsdelsförnyelsen

Under år 2005 har arbetet fortsatt utifrån de lokala mål som togs fram på framtidsverkstad och i samverkansgrupperna i stadsdelarna år 2004. Arbetsgrupper som bildats under året eller under år 2004 har föreslagit insatser som på olika sätt ska bidra till att stadsdelarna utvecklas till attraktiva områden att bo och verka i och att besöka.

I alla stadsdelar har arbetsgrupper tagit fram förslag till utvecklingsprojekt. Vid samverkansmöten har boende, föreningar och arbetsgrupper samt tjänstemän från förvaltningar och bolag mötts för att tillsammans godkänna eller utveckla projektidéer. Arbetsgrupper har förankrat sitt pågående arbete i stadsdelsförnyelseprojekt på dessa möten. Vid seminariet *Ett år med stadsdelsförnyelsen* i mars 2005 bjöd nämnden in till ett möte där alla pågående och avslutade projekt redovisades.

En styrgrupp för stadsdelsförnyelsen, ledd av stadsdelsdirektören, har under året beslutat hur man ska gå vidare med de olika arbetsgruppernas förslag till projekt. Stadsdelsnämnden har fattat beslut om sammanlagt 21 olika insatser/projekt under 2005. Nio projekt har avslutats. Projektkostnaderna har under året uppgått till 7,8 miljoner kronor. Sammanlagt sedan år 2004 har 9,1 miljoner kronor förbrukats, resterande 26,1 är in-tecknade i pågående projekt. De insatser/projekt som pågår, beslutats om eller avslutats under 2005 finns presenterade i *bilaga*.

Jämställdhet och mångfald

Inom skolan arbetar man med olika metoder för att stärka jämställdheten, t.ex. genom att motivera flickor för naturvetenskap och teknik och för att delta i tävlingen *First LEGO League*. Förskolan *Växthuset* har sedan länge en medveten pedagogik för att bryta traditionella könsrollsmönster hos flickor/pojkar.

Årets tema för fritiden har varit ”Jämställdhet”. Genom föreläsningar, temadiskussioner och speciella tjejakttiviter har fritidsledarna vid de olika enheterna engagerats i en verksamhetsutveckling kring dessa frågor. En höjdpunkt blev tjejmässan ”Flickor i Farsta” som genomfördes i mitten av november som ett samarbete mellan fritidsgårdar, parklekar och Kulturskolan, Farstahallen, föreningslivet och Farsta Centrum. Mässan innehöll positiva exempel på flickors fritidsaktiviteter och fick mycket uppmärksamhet i medierna. Här skapades också Farstas egen mangatjej som framöver blir en logotyp för jämställdhetsarbetet inom Farsta fritid.

Ett exempel på mångfaldsarbete är den volontärverksamhet som fritiden i Hökarängen sedan ett par år deltar i. Man tar emot volontärer från Europa, bl.a. från Tyskland, Spanien, Frankrike och England, inom ramen för EU-programmet Ungdom. Volontärerna arbetar bl.a. som språkstödjare i skolan, som fritidsledare och med förebyggande arbete.

Flexitid tillämpas på flera håll i förvaltningen, vilket underlättar föreningen mellan förvärvsarbete och föräldraskap. Dessutom tillämpas olika arbetstidsavtal, t.ex. ”Önskeschema”, vilket ökar de anställdas möjligheter att aktivt påverka arbetstidens förläggning.

I varje jobbbanners har en formulering lagts till där det framgår att förvaltningen eftersträvar ökad jämställdhet och mångfald.

Ta ansvar för ekonomin

Uppfyllelse av mål och åtaganden

Nämndens inriktningsmål rör:

- *budgetbalans och en effektiv resursanvändning*

Nämndens generella åtaganden handlar om:

- *förutsättningar för medarbetarna att vara delaktiga*

- *kostnadsmedveten resursanvändning*

Förvaltningen anser åtagandena vara uppfyllda. Arbetet med att bedriva en kostnads-effektiv verksamhet beskrivs under nedanstående rubriker.

Ekonomiskt utfall i sammanfattning

Justerad budget 2005

Farsta stadsdelsnämnd har totalt haft en nettobudget om 1 333,3 miljoner kronor för år 2005. I det beloppet ingår tilläggsanslag och prestationsförändringar med 34,4 miljoner kronor som kommunstyrelsen tillstyrkt under året. Utöver detta har nämnden anmält omslutningsförändringar om 114,6 miljoner kronor.

Anslag - netto mnkr	KF-budget	Tillägg	Ökad omslutning	Justerat
1. Nämndens verksamhet	1 183,2	33,8	111,6	1 217,0
2. Försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder	115,7	0,6	3,0	116,3
Summa Farsta stadsdelsnämnd	1 298,9	34,4	114,6	1 333,3

Tilläggsanslagen avser följande:

- 1,0 mnkr rörliga team
- 2,1 mnkr omsorg om funktionshindrade
- 5,0 mnkr ökade prestationer i förskola
- -10,4 mnkr minskade prestationer i skolbarnsomsorg och grundskola
- 7,7 mnkr ökade prestationer i särskola
- 14,0 mnkr ökade prestationer inom omsorgen om funktionshindrade
- -0,3 mnkr minskade prestationer för flyktingmottagande
- 2,9 mnkr stimulansbidrag utbyggnad av förskolor
- 0,2 mnkr stimulansbidrag utbyggnad inom socialpsykiatri
- 9,7 mnkr stimulansbidrag utbyggnad inom omsorg om funktionshindrade
- 0,8 mnkr avveckling av lokal (Kryddgården)
- 1,0 mnkr fritidsklubbar inom fritidsverksamheten
- 0,1 mnkr anhörigstöd inom äldreomsorgen
- 0,6 mnkr feriearbeten för ungdomar

Budgetutfall per anslag

Verksamhet Mnkr	Justerad budget		Utfall 2005		Nettoavvikelse	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	2005	2004
Nämndens verksamhet	1 357,1	140,1	1 378,7	177,4	15,7	4,3
Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad	124,0	7,7	133,4	14,9	-2,2	-9,5
Summa	1 481,1	147,8	1 512,1	192,3	13,5	-5,2
Ianspråktagande av re- sultatfond*					1,2	1,3
Ej förbrukade medel för byggnation					-8,1	-1,0
Stimulansmedel som sökts i bokslut					0,0	1,6
Justerat budgetutfall					6,6	-3,3

*kvar i resultatfonden finns 5,9 mnkr till 2006.

Anslag 1 visar ett nettoöverskott på 15,7 miljoner kronor före ianspråktagande av resultatfond. Anslag 2 visar ett underskott om 2,2 miljoner kronor. Resultatfonden från 2004 har ianspråktagits med 1,2 miljoner kronor. Kvar i resultatfonden till 2006 finns 5,9 miljoner kronor. Förvaltningen återredovisar ännu ej förbrukade stimulansmedel för utbyggnad inom förskola med 0,7 miljoner kronor och inom omsorg om funktionshindrade med 7,4 miljoner kronor. Det slutliga justerade resultatet blir 8,8 miljoner kronor på anslag 1 och -2,2 miljoner kronor på anslag 2, totalt 6,6 miljoner kronor vilket är en budgetavvikelse med 0,5%.

Budgetutfall per verksamhetsområde

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse	Utfall 2004
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Anslag 1 för nämndens verksamhet						
Nämnd och administration	52,5	0,5	49,7	1,5	3,8	7,1
Individ och familj	108,8	5,0	115,4	9,9	-1,7	-2,4
Stadsmiljö	19,8	0,9	22,1	2,1	-1,1	-0,5
Förskola	157,7	9,5	146,7	12,7	14,2	-7,1
Skola*	343,1	17,7	376,5	36,9	-15,5	-2,0
Flyktingmottagande	1,9	0,0	1,6	0,1	0,4	0,0
Äldreomsorg	494,0	69,4	501,7	78,6	1,5	1,6
Omsorg om funktionshind.	135,5	19,6	129,8	25,2	11,3	-0,9
Fritid och kultur	28,4	2,1	27,0	2,6	3,2	8,8
Stadsdelsförnyelse	15,4	15,4	8,2	7,8	-0,4	-0,3
Summa anslag 1	1 357,1	140,1	1 378,7	177,4	15,7	4,3
Anslag 2						
Ekonomiskt bistånd inkl. handläggare	112,6	3,0	115,3	4,1	-1,6	-9,3
Arbetsmarknadsåtgärder	11,4	4,7	18,1	10,8	-0,6	-0,2
Summa anslag 2	124,0	7,7	133,4	14,9	-2,2	-9,5
Totalt	1 481,1	147,8	1 512,1	192,3	13,5	-5,2

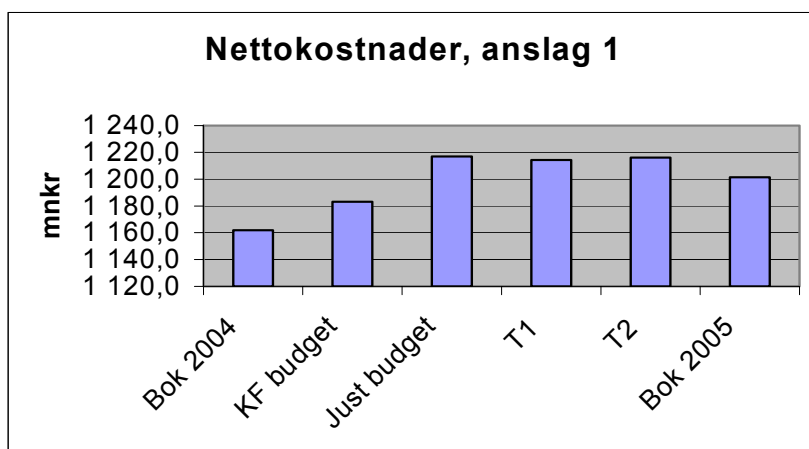
* skola avser i denna redovisning grundskola, skolbarnsomsorg och särskola

Tertialrapporter 2005

Den slutliga avvikelser i förhållande till budgeten har blivit betydligt bättre än vad som beräknades i tertialrapporterna. I både tertialrapport 1 och 2 beräknades underskott med 16,7 respektive 11,5 miljoner kronor. I huvudsak beror förbättringen på att intäkterna ökat betydligt mer än beräknat. Detta gäller de flesta verksamhetsområdena men särskilt de pedagogiska och omsorg om funktionshindrade.

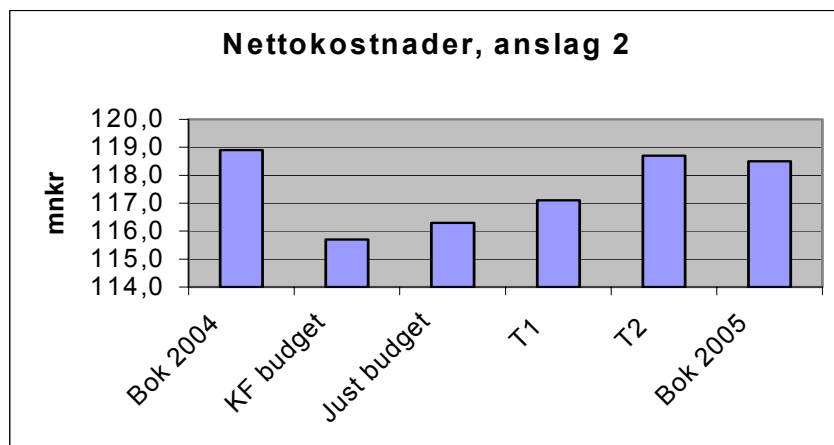
Nedan visas en jämförelse mellan prognoserna över nettokostnaderna i tertialrapporterna och slutligt utfall i boksluten för år 2005. För att åskådliggöra utvecklingen visas även nettokostnaderna för år 2004.

Anslag 1

Nettokostnaderna har ökat med 39,5 miljoner kronor eller 3,4 % mellan boksluten för 2004 och 2005. Förutom sedvanliga pris- och löneökningar så beror ökningen främst på omsorg om funktionshindrade och förskola. Det är de två verksamhetsområdena som har byggts ut under året för att tillgodose den ökade efterfrågan.

Anslag 2

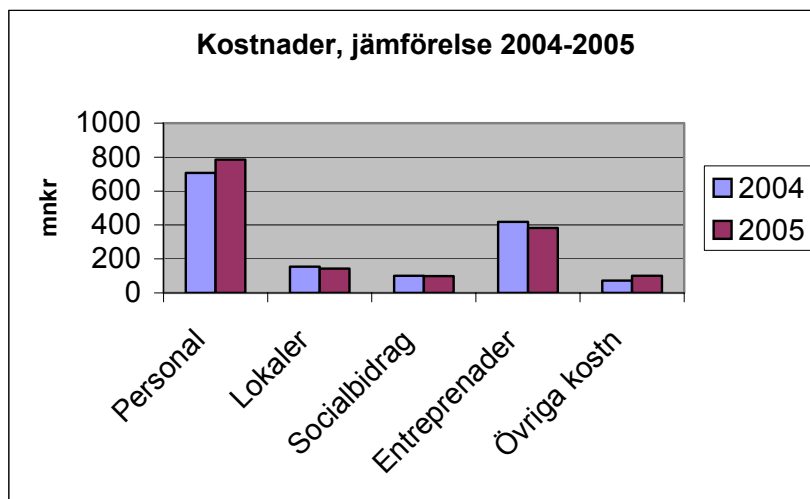
Kostnaderna för försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder har legat på en något högre nivå än budget under hela året. Kostnaderna har dock minskat med 0,4 miljoner kronor jämfört med år 2004.

Resultaträkning

I resultaträkningen redovisas stadsdelsnämndens kostnader och intäkter för året. I bokslutsbilagan finns resultaträkningen i sin helhet.

Kostnader

I nedanstående diagram visas Farsta stadsdelsnämnds kostnader i en jämförelse mellan åren 2004 och 2005.

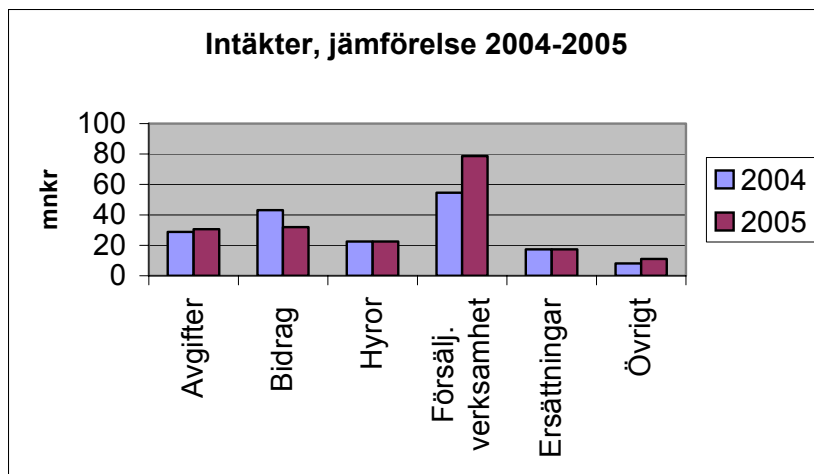

De totala kostnaderna år 2005 har ökat med 57,0 miljoner kronor eller 4,0 % jämfört med år 2004.

Personalkostnaderna har ökat med 77,6 miljoner kronor eller 11,0 %. Ökningen beror på att fler medarbetare anställts genom utbyggnaden av gruppboheter för funktionshindrade och förskola samt att Edö äldreboende, Strandlidens gruppbohet och Skarpö dagliga verksamhet återtog till egen regi i början av året. Den sistnämnda orsaken syns även på att kostnaden för entreprenader minskat. Totalt har entreprenadkostnaderna minskat med 9 %.

Lokalkostnaderna kan se ut att ha minskat men under 2004 betalades ett större engångsbelopp för Postiljonen. Bortser man från det beloppet så har lokalkostnaderna ökat med ca 3 %. Kostnaden för inhyrd personal har fortsatt minska något, från 1,8 miljoner kronor 2004 till 1,3 miljoner kronor. Övriga kostnader har totalt sett ökat något, främst beroende på att vissa inköp av inventarier och datorer gjorts.

Intäkter

Intäkterna i bokslutet för år 2005 är 18,0 miljoner kronor eller 10 % högre än 2004. Främst beror detta på ökade intäkter för de många projekt som förvaltningen bedriver inom ramen av stadsdelsförnyelsen och kompetensfonden. Totalt har vi fått 17,2 miljoner kronor från kompetensfonden under året. Intäkterna för projekten har bokförts i kontogruppen försäljning av verksamhet.

Balansräkningen

Tillgångar

Omsättningstillgångar, tkr	2004	2005
Likvida medel, klientmedel och förskottskassa	850	850
Kundfordringar, bl.a. hemservice- och barnomsorgsavgifter	14 505	10 978
Förutbetalda kostnader, bl. a. hyror och upplupna intäkter	32 685	42 970
Övriga kortfristiga fordringar, t ex löneförskott	2 117	2 320
Summa omsättningstillgångar	50 157	57 118

Skulder och eget kapital

Skulder, tkr	2004	2005
Leverantörsskulder	44 852	45 575
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	33 587	28 881
Diverse kortfristiga skulder	751	982
Summa skulder	79 190	75 438
Eget kapital	-29 033	-18 320
Summa skulder och eget kapital	50 157	57 118

Den främsta skillnaden i balansräkningen mellan 2004 och 2005 är förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Ökningen beror på rekvisering av medel från kompetensfonden och stadsdelsförnyelseprojekten.

Ombudgetering

I samband med tertialrapport 1 och 2 beviljades tilläggsanslag för stimulansmedel för utbyggnad av gruppboistäder inom omsorg om funktionshindrade med 9,7 miljoner kronor samt utbyggnad av förskolor med 2,9 miljoner kronor. Alla medel har inte förbrukats under året på grund av förseningar i byggprocesserna. Vår beräkning är att utbyggnaderna blir färdiga under våren 2006. Nämnden begär därför att 7,4 miljoner

kronor avseende 4 gruppbofästigheter och 0,7 miljoner kronor avseende 2 förskolor ombudgeteras till 2006.

Resultatenheter

Resultatenheterna, samtliga inom skola/förskola, hade från 2004 med sig ett positivt saldo på sammanlagt 7,1 miljoner kronor i resultatfond. Resultatenheterna redovisar ett sammanlagt underskott med 1,2 miljoner kronor för årets verksamhet. Sju av de nio resultatenheterna hade underskott. Alla resultatenheter har kvar ett positivt resultat till 2006 efter att 1,2 miljoner kronor av resultatfonden ianspråktagits. Totalt finns det 5,9 miljoner kvar i resultatfonden till 2006. Närmare kommentarer och fördelning per enhet återfinns under verksamhetsavsnittet Förskola och skola.

Redovisning per verksamhetsområde

Jämförelse av kostnader och intäkter med föregående år

Verksamhet Mnkr	Utfall 2004		Utfall 2005	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter
Anslag 1 för nämndens verksamhet				
Nämnd och administration	42,2	1,3	49,7	1,5
Individ och familj	112,0	9,3	115,4	9,9
Stadsmiljö	23,0	1,8	22,1	2,1
Förskola	136,6	11,0	146,7	12,7
Skola*	372,8	35,7	376,5	36,9
Flyktingmottagande	0,0	0,0	1,6	0,1
Äldreomsorg	500,5	77,6	501,7	78,6
Omsorg om funktionshind.	113,9	25,6	129,8	25,2
Fritid och kultur	24,1	1,3	27,0	2,6
Stadsdelsförnyelse	1,6	1,2	8,2	7,8
Summa anslag 1	1 326,7	164,8	1 378,8	177,4
Anslag 2				
Ekonomiskt bistånd inkl. handläggare	116,7	3,5	115,3	4,1
Arbetsmarknadsåtgärder	11,8	6,0	18,1	10,8
Summa anslag 2	128,5	9,5	133,4	14,9
Totalt	1 455,1	174,3	1 512,1	192,3

* skola avser i denna redovisning grundskola, skolbarnsomsorg och särskola

Främst syns att de ökade intäkterna är inom stadsdelsförnyelsen och arbetsmarknadsåtgärder. Ökningen av intäkterna från kompetensfonden har påverkat de flesta verksamheterna. Ökningen av kostnaderna inom administration beror på avvecklingen för del av Kryddgården och engångsinvesteringar. Ökningen förskola och omsorg om funktionshindrade beror på utbyggnaden av antalet platser. Ökningen av stadsdelsförnyelse beror på att fler projekt nu kommit igång och ökningen inom arbetsmarknad beror på att fler aktiva åtgärder vidtagits för att skapa arbeten.

Nyckeltal

Kommunfullmäktige beslutade 2005 om nya nyckeltal för staden. Förvaltningen redovisar dessa i bilaga 3. Då flera nyckeltal är nya eller bygger på annat underlag än tidigare är det mycket svårt att göra jämförelse med tidigare år. Vi har därför valt här att inte kommentera någon utveckling av nyckeltal utan ser 2005 som ett nytt basår och hoppas kunna göra mer jämförelser och analyser efter 2006.

Nämnd och gemensam administration

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse	Avvikelse
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2004
Nämnd och ledning	14,0	0,0	11,1	0,0	2,9	3,5
Kansli o personal	31,9	0,5	32,6	1,0	-0,2	2,7
Budget o redovisn.	5,1	0,0	4,6	0,5	1,0	0,9
Avveckling Kryddgården	1,5	0,0	1,4	0,0	0,1	0,0
Summa	52,5	0,5	49,7	1,5	3,8	7,1
<i>Avvikelse i %</i>					+7,3%	

Utfall jämfört med budget

Kostnaderna för den gemensamma administrationen blev 3,8 miljoner kronor lägre än budgeterat. Detta beror i huvudsak att vissa tjänster inte varit besatta hela året samt att den övergripande reserv som finns inte behövts användas fullt ut. I en jämförelse med tidigare år kan det se ut som att administrationen har ökat men detta beror på att tidigare har hela reserven fått hållas på grund av underskott inom hela förvaltningen. Under 2005 har inköp av inventarier och datorer kunnat ske som har blivit eftersatt tidigare år.

Kostnads- och intäktsutveckling

Intäkterna är oförändrade i förhållande till tidigare. Kostnaderna har ökat på grund av de engångsinvesteringar som gjorts, avvecklingen av lokal på Kryddgården samt löneökningar i samband med årets löneavtal.

Jämförelse prognoser – utfall

Mnkr	Bokslut	T 2	T 1
Netto	3,8	1,0	0,0

Utfallet visar ett något bättre resultat beroende på att den övergripande reserv som funnits under året har kunnat förbli oanvänd. Tertialrapporterna visade totalt sätt på underskott vilket gjort att förvaltningen varit försiktig med att utnyttja reserven.

Stadsmiljö

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse Netto	Utfall 2004 Netto
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Park- o gatuskötsel	18,1	0,5	20,9	1,2	-2,1	-0,6
Stadsdelsförnyelse*	0,0	0,0	0,4	0,0	-0,4	-0,3
Miljö	1,3	0,0	1,1	0,2	0,4	0,0
Offentliga rummet	0,4	0,4	0,1	0,7	0,6	0,1
Summa	19,8	0,9	22,5	2,1	-1,5	-0,8
<i>Avvikelse i %</i>					-7,9%	-3,8%

* avser handläggare av stadsdelsförnyelseprojekten, kostnaden bokförs på övrig verksamhet

Utfall jämfört med budget

Budgeten för stadsmiljöverksamhet överskrids med 1,5 miljoner kronor. I upphandlingen avseende park- och gatuskötsel ersätts snöröjningen per tillfälle. I Farstas handling har vi antagit att det snöar vid 12 tillfällen. Antagandet har vi baserat på statistik från SMHI. Statistiken är baserad på genomsnitt sett under period om 30 år. Den senaste vintrarna har det snöat vid fler tillfällen än vad som är upptaget i vår handling vilket gör att vintern har blivit dyrare än beräknat.

Eftersom avtalstiden är relativt lång innehåller det en klausul om indexering. Den senaste två åren har index stigit betydligt mer än förvaltningen beräknat. Inom staden används en typ av entreprenadindex som påverkas av byggmarknaden. Byggs det mycket drivs index upp. Stadens teknikutvecklingsgrupp håller på att se över om vi har möjlighet att ta fram ett index som är bättre anpassat till entreprenader för skötsel av utemiljön.

Stormen Gudrun i januari 2005 drabbade även Stockholm. Förvaltningens kostnader för att omhänderta stormfällda träd uppgår till ca 0,3 miljoner kronor.

Kostnads- och intäktsutveckling

Både kostnader och intäkter har förändrats mycket lite sedan 2004. Orsaken är att merparten av kostnaderna är reglerade i avtal och snömängden har varit relativt hög men lika de senaste tre åren. Vissa besparingar har gjorts för att i större utsträckning få kostnaderna att överensstämma med budgeten.

Jämförelse prognoser – utfall

Mnkr	Bokslut	T 2	T 1
Netto	-1,5	0	-0,5

I huvudsak har utfallet följt prognosen. Vissa behövliga engångsinsatser som röjning av buskage och klottersanering gjordes under senhösten när vi bedömde att förvaltningen totalt sett skulle få ett överskott.

Individ och familjeomsorg

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse	Utfall 2004
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Gemensamma kostnader, lokaler	1,6	0,0	2,9	1,8	0,5	0,3
Barn och ungdom	48,2	0,8	48,8	1,7	0,3	-2,9
Vuxensektion	20,3	1,4	22,1	2,2	-1,0	0,7
Socialpsykiatri	38,7	2,8	41,6	4,2	-1,5	-0,5
Summa	108,8	5,0	115,4	9,9	-1,7	-2,4
Avvikelse i % *					-1,6%	-2,2%

Utfall jämfört med budget

Barn och unga

Budgetutfallet för Barn och ungdom visar på ett överskott om 0,3 miljoner kronor. Under året har 674 barn och ungdomar varit aktuella för utredning, vilket är en ökning med 148 ärenden jämfört med år 2004 och med 271 ärenden för år 2003. Det ökade antalet barnavårdsutredningar har påverkat möjligheten att göra utredningarna väl genomarbetade. Extra kostnader för personalförstärkningar har därför varit nödvändiga.

För att begränsa kostnaderna för köpt dygnet-runt-vård och kvalificerad öppenvård har enheten för insatser under året utvecklat egna alternativ och prövat nya metoder. Under året har 64 familjer fått insatser i egen regi. I 22 fall har insatserna avslutats under året. Fr o m november har stödsamtal också kunnat erbjudas familjer innan utredning inletts. Insatsenheten har också haft frivilliga samarbetssamtal med 13 familjer.

Verksamheten med utredningslägenhet som varit en del av ”Projektet Tallkrogens Hus” har permanentats. Utredningsenheten har fortsatt utvecklingen av rutiner. Två social-sekreterare i en mottagningsgrupp tar emot alla nya anmälningar och ansökningar, vilket medför att de förhandsgranskas på ett likvärdigt sätt.

Vuxna

Budgetutfallet för enheten visar på ett underskott om 1,0 mnkr. Anledningen är LVM-vård och kostnader för inackorderingshem, som överstiger budget. Under året har ca 260 personer haft kontakt med enheten för utredning av stöd och insatser. 33 personer har fått vård i form av dygnet-runt-insatser, varav sex enligt LVM. Ca 50 personer har deltagit i den öppenvårdsbehandling i egen regi som utvecklades hösten 2004. Genom detta har omfattningen av köpt öppenvård minskat, framför allt under andra halvåret. 168 personer har fått stödboende i olika former, en ökning med fem från föregående år. 19 personer har fått externa öppenvårdsinsatser, alltifrån strukturerad öppenvård till kognitiva samtal.

Socialpsykiatri

Totalt har verksamheten ett underskott med 1,5 miljoner kronor. Utförarna visar tillsammans ett underskott med ca 0,8 miljoner kronor och beställarna ett underskott med 0,7 miljoner kronor. Beställarnas underskott beror främst på att kostnaderna för externt boendestöd blivit högre än budgeterat. Utförarnas underskott beror främst på att arbetsträning och sysselsättningsverksamheterna inte anpassat sina kostnader till intäkterna. Behovet av socialpsykiatri har endast marginellt förändrats under året.

Utförarenheternas resultat

(tkr) Verksamheter	Budget- omslutning	Resultat 2005	Resultat i % av omslutning
Emma	2 733	-187	-6,8
Cirkeln	816	-621	-76,1
Lingberga	2 719	201	7,4
Boendestöd	3 741	-181	-4,8
Summa	10 009	-788	-7,9%

Underskottet på Cirkeln beror på att en omstrukturering gjordes av verksamheten under året. Lokalen verksamheten funnits i har inte möjliggjort en anpassning av personalkostnaderna till intäkterna.

Kostnads- och intäktsutveckling

Totalt för individ och familjeomsorgen har kostnaderna ökat med 3,4 miljoner kronor och intäkterna ökat med 0,6 miljoner kronor. Av detta avser att socialpsykiatri ökat kostnaderna med 2,6 miljoner kronor och har oförändrade intäkter.

Jämförelse prognoser – utfall

Mnkr	Bokslut	T 2	T 1
Individ o familj	-0,2	-1,8	-2,0
Socialpsykiatri	-1,5	-1,5	-1,3
Summa	-1,7	-3,3	-3,3

Skillnaden i prognoser och bokslut beror i huvudsak på att det utvecklingsarbete som gjorts inom barn och ungdom har gett resultat även ekonomiskt. I övrigt så följer utfallet prognoserna väl.

Flyktingmottagande

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse Netto
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	
Handläggning	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0
Introduktionsersättn.	1,3	0,0	1,0	0,1	0,4
Summa	1,9	0,0	1,6	0,1	0,4
Avvikelse i %					+21%

Utfall jämfört med budget

Verksamheten för flyktingmottagande visar ett överskott om 0,4 miljoner kronor. Under första delen av 2005 var inströmningen av flyktingar låg. Många av de personer som därefter erbjudits introduktion har varit självförsörjande eller delvis självförsörjande. Introduktionen har varit effektiv vilket förkortat introduktionsperiodens längd och därmed minskat kostnaden för introduktionsersättning.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse	Utfall 2004
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Ekonomiskt bistånd	95,9	3,0	99,6	4,0	-2,7	-9,9
Handläggning	16,7	0,0	15,6	0,1	1,2	0,6
Arbetsmarknadsåtg.	11,4	4,7	18,1	10,8	-0,6	-0,2
Summa	124,0	7,7	133,3	14,9	-2,2	-9,5
<i>Avvikelse i %</i>					<i>-1,9%</i>	<i>-8,7%</i>

Utfall jämfört med budget

Verksamheten visar ett underskott om 2,2 miljoner kronor. Det beror på ökade kostnader per hushåll och ökade kostnader för OSA (offentligt skyddat arbete). Samtidigt har antalet hushåll minskat vilket gjort att resultatet utifrån de tilldelade budgeterna är en förbättring med 7,3 miljoner kronor jämfört med 2004.

Medelbidraget har ökat, bl. a. beroende på högre kostnader för tandvård, medicin och grundutrustning. Norm för medelhyra och genomsnittlig elförbrukning tillämpas. Restriktivitet tillämpas för fördyrande utbetalningar genom postgiroanvisning. Akut bistånd till mat har ersatts med erbjudande om matlådor som tillagas och distribueras av PRÖVA. Förvaltningen disponerar numera en lägenhet som används för jourboende i stället för dyrare hotellboende.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnader och intäkter för ekonomiskt bistånd är relativt oförändrade i förhållande till 2004. Däremot har både kostnader och intäkter ökat för arbetsmarknadsåtgärder. Detta har varit en medveten strategi att rikta insatserna mot arbete istället för bidrag.

Jämförelse prognoser – utfall

Mnkr	Bokslut	T 2	T 1
netto	-2,2	-2,4	-1,4

Det har inte varit några större avvikelser mellan prognos och bokslut.

Förskola och skola

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse Netto	Utfall 2004 Netto
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Skola	295,2	11,8	337,4	26,2	-27,8	-8,6
var av särskola	13,4	5,2	14,9	8,6	1,9	
Skolbarnsomsorg	47,9	7,1	39,1	10,7	12,4	6,5
var av särskola	0,0	0,0	2,1	1,2	-0,9	
Förskola	157,7	9,5	146,7	12,7	14,2	-7,1
Summa	500,8	28,4	523,2	49,6	-1,2	-1,4
Resultatfond 2004					7,1	
Överföring till 2006					-5,9	
Sa efter resultatdisposition					0,7	
Avvikelse i %					-0,2%	

Utfall jämfört med budget

Tillsammans har de pedagogiska verksamheterna ett balanserat resultat. Det vi dock kan se är att det kraftigt minskade elevantalet inom skola och skolbarnsomsorg har gett verksamheten grundskola ett kraftigt underskott. Totalt har är det 238 elever mindre under hösten jämfört mot våren. Underskottet har detta kunnat kompenseras genom den ökning som skett inom förskolan. Förskolan har kunnat byggas ut genom effektivt lokalutnyttjande så att inte lokalkostnaderna nämnvärt har behövt ökas. Våra kostnaderna för både skollokaler och förskolelokaler är i jämförelse över staden relativt låga. Resultat har dock gett förvaltningen en indikation på att förändringar måste ske inom verksamheterna för bättre anpassning till elevantalet samtidigt som barngrupperna inom förskolan ska minska.

Under 2005 har stadsdelsnämnderna fått det huvudsakliga ansvaret för särskolan. Om man ser till den tilldelade budgeten från kommunfullmäktige så har inte särskolan ett balanserat resultat. Drygt 1,0 miljoner kronor saknas. Att detta inte syns i ovanstående bild samt att skolbarnsomsorgen ser ut att ha ett relativt stort överskott beror på att tillräcklig kostnadsfördelning inte gjorts av lokaler och vissa gemensamma tjänster gentemot verksamhet skola. Förvaltningen kommer att fördela kostnaderna i större omfattning till det verksamhetsområde de tillhör under 2006.

Kostnads- och intäktsutveckling

I huvudsak är intäkterna i samma nivå som 2004. En liten ökning inom förskolan beroende på det ökade barnantalet. Kostnaderna inom förskolan har ökat med ca 6% vilket motsvarar den höjning som kommunfullmäktige gjorde inför budgeten. Kostnaderna inom skola har ökat med ca 0,7 %.

Jämförelse prognoser – utfall

Mnkr	Bokslut	T 2	T 1
netto	-1,2	-6,1	-8,1

Den förbättring som skett mellan tertialrapporterna och bokslutet beror främst på att skolorna fått ökade intäkter under hösten genom olika projekt.

Resultatenheter

Resultatenheterna ska, enligt regler för ekonomisk förvaltning, till 2006 föra med sig 100 % av det uppkomna över- resp. underskott som uppstått till följd av enhetens eget handlande.

(tkr)	Budget- omslutning	Fond 2004	Resultat 2005	Fond 2005	Resultat i % av omslutning
Gubbängsskolan	61 779	554	-213	341	-0,3
Tallkrogens skola	46 643	569	-56	513	-0,1
Hökarängs-/Skönsta- holmsskolan	84 391	538	125	663	0,1
Sköndalsskolan	30 887	1 183	280	1 463	0,9
Sandåkraskolan	20 647	653	-264	389	-1,3
Kvickenstorpsskolan	27 856	597	-365	232	-1,3
Västbodaskolan	26 851	570	-70	500	-0,2
Hästhagsskolan	34 766	1 366	-577	789	-1,6
Fagersjöskolan	25 998	1 075	-79	997	-0,3
Summa		7 105	-1 218	5 887	

Magelungsskolan har inte varit resultatenhet under 2005. Den enheten redovisar ett underskott med 286 000 kronor.

Till viss del beror underskotten på det minskade elevantalet. Samtliga skolor utom Sandåkraskolan har minskat sitt elevantal. Den totala elevminskning är 6,6 % under 2005. De skolor som avviker från genomsnittet är Sköndalsskolan som minskat med 14 % och Tallkrogen som minskat med 9,3 %. Kvickenstorpsskolans underskott beror på ökade kostnader för barn i behov av särskilt stöd.

Äldreomsorg

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse Netto	Utfall 2004 Netto
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Hemtjänst och servicehus	115,8	10,1	120,4	13,4	-1,2	-8,1
Särsk. boenden	346,6	57,6	340,1	60,9	9,7	5,5
Handläggning	11,8	0,0	13,4	2,1	0,5	
Övrigt (bla rehab)	19,8	1,7	27,8	2,2	-7,5	4,1
Summa	494,0	69,4	501,7	78,6	1,5	1,5
Avvikelse i %					+0,3%	+0,4%

Utfall jämfört med budget

Nettobudgeten år 2005 var för äldreomsorgen 424,6 miljoner kronor. Nettokostnaden uppgår till 423,1 miljoner kronor, vilket innebär att verksamheten redovisar ett överskott om 1,5 miljoner kronor. Nettoavvikelsen mot budget är för beställaravdelningen ett överskott med 0,1 miljoner kronor och för utföraravdelningen ett överskott med 1,4 miljoner kronor.

Beställningar av hemtjänst visar ett nettounderskott beroende på ett ökat insatsbehov och ett ökat kvarboende i hemmet. Även behovet och kostnaderna för dagverksamhet och hemsjukvård har ökat under året. Behovet och därmed kostnaderna för särskilda boende har minskat.

Under 2005 har 21,5 % av våra äldre i Farsta, ca 2 000 personer, fått vård och omsorg av äldreomsorgen. Det är på samma nivå som 2004.

Kostnads- och intäktsutveckling

Både kostnader och intäkter är i princip oförändrade jämfört med 2004. Detta beror på att det totala antalet pensionärer som behövt hjälp inte förändrats samt att merparten av våra särskilda boende drivs i egen regi. Det sistnämnda har inneburit att pris- och löneökningar har fått finansieras inom befintlig ram.

Jämförelse prognoser – utfall

Mnkr	Bokslut	T2	T1
Netto	1,5	0,0	-1,7

Med hänsyn till den totala omsättning i kronor som äldreomsorgen har så är avvikelserna mellan tertialrapporterna och bokslut mycket små.

Utförarenheternas resultat

(tkr) Hemtjänst	Budget- omslutning	Resultat 2005	Resultat i % av omslutning
Gubbängen och Svedmyra	14 495	166	1,1
Hökarängen	11 526	-308	-2,7
Farsta Östra	9 030	-1 246	-13,8
Farsta Västra	10 097	-882	-8,7
Farsta Strand	9 347	571	6,1
Summa	54 495	-1 699	-3,1%

(tkr) Särskilda boende	Budget- omslutning	Resultat 2005	Resultat i % av omslutning
Postiljonen å-hem	18 068	1 251	6,9
Postiljonen gruppbo1	17 818	-220	-1,2
Postiljonen gruppbo2	21 829	482	2,2
Ångsö gruppboende	10 579	0	0
Edö äldreboende*	52 809	1 363	2,6
Farsta sjukhem	88 809	190	0,2
Rehab	7 175	135	1,9
Hemsjukvård	6 441	-761	-11,8
Vaktmästeri	1 466	170	11,6
Kök	8 494	412	4,8
Summa	233 488	3 022	1,3%

*inkl servicehuset

(tkr) Övrig verksamhet	Budget- omslutning	Resultat 2005	Resultat i % av omslutning
Trygghetslarm	2 000	-56	-2,8
Dagv. Blomster mm	4 468	-112	-2,5
Dagv. Emma	350	-16	-4,6
Ledning	1 720	260	15,1
Summa	8 538	76	0,9%

Äldreomsorgens utföraravdelning visar sammantaget ett överskott med 1,4 miljoner kronor. Flera enheter inom hemtjänsten redovisar underskott. Detta beror i huvudsak på att antalet brukare minskat successivt under året och med det intäkterna till utförarna. Överskottet på Edö äldreboende beror på att det först under våren rekryterades ny personal för att utöka bemanningen. Budgeten var beräknad utifrån att den nya personalen skulle finnas hela året. Överskottet på Postiljonens ålderdomshem beror på att enheten haft en bra kvalitet utan att behöva utöka bemanningen som först var planerat.

Bidrag till utomstående organisationer inom äldre och handikappområdet

Stadsdelsnämnden har fastställt riktlinjer för bidrag till utomstående organisationer som bedriver uppsökande och social verksamhet för äldre och personer med funktionshinder i stadsdelen. Av de avsatta medlen om 180 000 kronor har, enligt nämndens beslut, bidrag beviljats med 167 000 kronor till sammanlagt 15 organisationer. Dessutom har 12 000 kronor använts för att erbjuda dessa organisationer en utbildningsserie i frivilligt socialt arbete.

Omsorg om funktionshindrade

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse	Utfall 2004
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Insatser för funktionshindrade	121,2	19,6	122,1	25,1	4,7	-0,6
Utbyggnadsmedel	9,7	0,0	2,3	0,0	7,4	0,0
Handläggning, övr.	4,6	0,0	5,4	0,1	-0,8	-0,3
Summa	135,5	19,6	129,8	25,2	11,3	-0,9
<i>Avvikelse i % *</i>					+3,6%	+1,6%

* efter begärd ombudgetering 7,4 mkr

Utfall jämfört med budget

Omsorgen om funktionshindrade visar ett överskott med 11,3 miljoner kronor. 7,4 miljoner kronor av dessa beror på att utbyggnaden av flera gruppboendestäder ännu inte blivit klara. Ombudgetering begärs då färdigställande kommer att ske under våren 2006. Med hänsyn till dessa medel redovisar verksamheten för driften ett överskott med 3,9 miljoner kronor.

Beställaravdelningen redovisar ett överskott med 2,7 miljoner kronor och utföraravdelningen ett överskott om 1,2 miljoner kronor. Överskotten beror i huvudsak på att vi fått en högre ersättning för LASS (lagen om assistans) och högre ersättning för vissa prestationer än vad vi vågade räkna med.

Kostnads- och intäktsutveckling

Intäkterna är totalt sätt oförändrade jämfört med 2004. Kostnaderna har ökat med ca 16 miljoner. Ökningen beror på ökade prestationer i och med utbyggnaden av antalet gruppboendestäder. Ökningen har kompenserats genom ökad budgettilldelning av kommundirektionen.

Jämförelse prognoser – utfall

Mnkr	Bokslut	T 2	T 1
Netto*	3,9	-0,2	-1,9

* utfallet redovisas exkl. de utbyggnadsmedel som begärs ombudgeteras

Differenserna mellan prognoser och utfall beror på de ökade intäkterna för LASS och ökad ersättning för vissa prestationer samt att vissa verksamheter inte kostat så mycket som beräknat.

Utförarenheternas resultat

(tkr) Daglig verksamhet	Budget- omslutning	Resultat 2005	Resultat i % av omslutning
Hökarängen	3 625	-91	-2,5
Farsta	5 837	621	10,6
Summa	9 462	530	5,6%

(tkr) Gruppbofästigheter	Budget- omslutning	Resultat 2005	Resultat i % av omslutning
Sköndal 1 o 2	9 937	322	3,2
Farsta Strand 1, 2 o 3	11 139	-194	-1,7
Hökarängen	7 761	1 308	16,8
Strandliden 1 o 2	5 704	-56	1,0
Summa	34 541	1 380	4%

(tkr) Övrig verksamhet	Budget- omslutning	Resultat 2005	Resultat i % av omslutning
Rehab	712	76	10,7
Boendestöd	2 054	276	13,4
Handikappstöd	16 479	- 1 086	-6,6
Ledning	332	34	10,2
Summa	19 577	-700	3,6%

Överskottet på Hökarängens gruppbofästighet beror på att bedömningarna på nivåerna höjdes under året. Rekryteringen av kompetent personal kunde inte göras i tillräcklig omfattning vid samma tidpunkt. Överskottet inom Farsta dagliga verksamhet beror på att effektiviseringar har skett inom verksamheten samt att de flyttat till en billigare lokal. Underskott inom handikappstödet beror på att ersättningen för LASS inte fullt ut täcker den verkliga kostnaden.

Fritid, kultur och konsument

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse	Utfall 2004
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Fritidsverksamhet	25,7	0,8	24,8	2,5	2,6	7,3
Kultur	1,5	0,0	1,5	0,1	0,1	0,1
Konsument	1,2	0,0	0,7	0,0	0,5	1,4
Summa	28,4	0,8	27,0	2,6	3,2	8,8
Avvikelse i %					11,6%	27,8%

Utfall jämfört med budget

Överskottet inom konsumentverksamhet beror på att vi medvetet haft en reserv för att kunna möta en eventuellt ökad efterfrågan. Överskottet inom fritidsverksamheten beror i huvudsak på en ökning av intäkterna. Eftersom vissa fritidsverksamheter är integrerade på skolor så kan en del kostnader bokförts under grundskola.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnaderna har ökat med 2,9 miljoner kronor jämfört med 2004. Samtidigt har intäkterna ökat med 1,3 miljoner kronor. Detta beror på att ytterligare verksamheter startas för ungdomar samt stadens satsning på fritidsklubbar.

Jämförelse prognoser – utfall

Mnkr	Bokslut	T 2	T 1
Netto	3,2	-0,5	0,2

Det förbättrade resultatet beror på att kostnader för fritid har bokförts under grundskola och skolbarnsomsorg men att budgeten varit på fritid. Förvaltningen arbetar med att förändra detta under 2006.

Övrig verksamhet – stadsdelsförnyelse

Verksamhet Mnkr	Just budget 2005		Utfall 2005		Avvikelse Netto
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	
Handläggning*	0,0	0,0	0,4	0,0	-0,4
Projekten	15,4	15,4	7,8	7,8	0,0

*finansieras och redovisas ovan under stadsmiljö

Utfall jämfört med budget

Stadsdelsförnyelseprojekten har en totalt budget på 35,2 miljoner kronor under åren 2003 – 2006. Totalt har stadsdelsnämnden beslutat om 31 projekt till en sammanlagd kostnad av 29,4 miljoner kronor. Under 2004 utnyttjades 1,2 miljoner kronor och under 2005 7,8 miljoner kronor. Att summa är lägre under 2005 än vad som var planerat beror på att flera projekt dragit ut på tiden och kommer att färdigställas eller slutföras under 2006. En sammanställning av alla projekten återfinns på blankett 1.26 i bilaga 2.

Redovisning av genomförda upphandlingar

Egna upphandlingar

- Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud. Beslut om vinnande anbud, lämnat av Sensus studieförbund, fattades i april.
- Personalutveckling på Edö äldreboende och Farsta sjukhem. Beslut om vinnande anbud, lämnat av Lärgården AB, fattades i september.
- Matförsörjning och transport av mat inom äldre- och handikappomsorgen; kall, portionsförpackad mat. Beslut om avbrytande av upphandlingen p.g.a. att inget inkommet anbud motsvarade ställda krav fattades i november. I avvaktn på förnyad upphandling under 2006 förlängdes avtalet med nuvarande leverantör, Samhall AB, t.o.m. augusti 2006.
- Förlängning av avtal med Stockholms entreprenad AB rörande parkskötsel, renhållning och vinterväghållning i södra och norra Farsta.
- Förlängning av avtal med Prime Care AB ang. sjuksköterskeinsatser under kvällstid vid Postiljonens och Ängsö gruppboenden.

Gemensamma upphandlingar

- Ramavtal avseende inhyrning av personal vid tillfälliga vakanser inom äldre- och handikappomsorgen.
- Ramavtal avseende lek- och parkutrustning.
- Ramavtal för tvättjänster inom äldre- och handikappomsorgen. Farsta valde i november att häva avtalet med den upphandlade leverantören p.g.a. tjänsten inte levererades på överenskommet sätt. I avvaktan på förnyad upphandling avtalades med Samhall AB om utförande av motsvarande tjänst t.o.m. augusti 2006.

Gemensamt med andra stadsdelsförvaltningar har också pågått arbete med upphandling av hantverkartjänster och handledningstjänster. Dessa upphandlingar har dock försenats av olika skäl. Beslut om vinnande anbud förväntas under början av 2006.

Koncernupphandlingar

Stadsdelsförvaltningen har under året uppdragit till den nyinrättade koncernupphandlingsgruppen vid stadsledningskontoret att genomföra upphandlingar för att skapa ramavtal för följande: insamling av grovavfall och källsorterat material, förbrukningsmaterial, upphandlingskonsulter, IT-produkter och tjänster, taxiresor i tjänst, inläsningstjänster samt transport av avlidna.

Upphandlingskonsult

Stadsdelsförvaltningen har under året uppdragit till upphandlingskonsult, Kommentus-gruppen AB, att genomföra upphandlingar för att skapa ramavtal för följande: AV-produkter, riksfärdtjänstresor, IT-konsulttjänster för kommunikation/infrastruktur, möbel- och kontorsflyttning, dokumentproduktion (skrivare, kopiatorer o.dyl.), möbler, arkiv-, förråds- och AV-inredning samt postförmedlingstjänster.

Internkontroll

Internkontrollen är endast delvis genomförd enligt plan (*se även bilaga*). Förvaltningen har under 2005 intensifierat arbetat för att öka andelen miljöbilar i den inhyrda bilparken. Bl.a. har en konsult anlitats för att utarbeta ett förslag på tidplan för inbyte av icke miljöklassade bilar. Som framgår under avsnittet "Ett hållbart trafiksystem" har arbetet resulterat i en markant ökning 2005.

Inom enheten för försörjningsstöd har vissa rutiner förändrats för att åstadkomma säkrare utbetalningar. I princip ska försörjningsstöd nu alltid sändas till personkonto vilket garanterar att utbetalningen inte går till fel person.

En stor del av året har ägnats åt att få till stånd en rättvisande uppföljning av elförbrukning och elkostnader. Eftersom elleverantörernas redovisning visat sig ha stora brister har lokala rutiner för egna avläsningar och uppföljning utformats. Dessutom har förvaltningen drivit återkrav för långvarig feldebitering på ett abonnemang vilket resulterat i återbetalningar på tillsammans närmare fyrahundratusen kronor. Felet upptäcktes under våren 2005 och den sista återbetalningen gjordes i januari 2006.

Under hösten har samtliga enhetschefer introducerats i arbetet med att göra egna risk- och väsentlighetsanalyser. Enheterna har lämnat in ett material under januari vilket kommer att ligga till grund för 2006 års internkontrollplan. Planen kommer att läggas fram till stadsdelsnämnden i mars. Materialet får betraktas som ett första steg i en analys som på lite längre sikt ska omfatta alla arbetsprocesser/händelser inom en enhet där det finns en skaderisk.

P.g.a. att förvaltningen under ett antal månader saknat ekonomichef, och därmed chef för budget och redovisningsenheten, har granskningen av inköpsrutiner m.m. vid några skol- och fritidsenheter måst skjutas på framtiden. Däremot har det gjorts en revidering/uppdatering av samtliga blanketter i förvaltningens ekonomihandbok och en rensning av datafiler i enhetens datakatalog. Återkommande genomgångar av förvaltningens gemensamma datakatalog har också gjorts, med åtföljande påpekanden till IT-ansvariga och verksamhetschefer.